

Tids-skrift

FOR VESTOPPLAND
SLEKTSHISTORIELAG

Nr. 4 1986 Årg. 4. Pris kr. 25,-

Augustinus de vita
& moribus cano-
nicorū.

VIA ERGO
constat scām ec-
clesiam predicto-
rum patrum exem-
pla sequi debent quo-
rum noscitur

docuimus post aposto-
lica insti-
tuta ubertim coruscant. de
ben-
non solum prelati imitando. uerum etiam

Karolingisk Bøyskrift med Initial. 1. Halvd. af 12. Aarh

GJØVIK BEDRIFTSØKONOMISKE HØYSKOLE.

2-årig bedriftsøkonomstudium på kveldstid

Klasser på Gjøvik, Fagernes og Vinstra

Spesialkurs - Studiekurs

MARKEDSFØRINGSSKOLEN I GJØVIK

Grunnkurs i markedsføring - 1 år på kveldstid

Fagkurs i markedsføring - 2 år på kveldstid

GJØVIK EDB-SKOLE

2-årig kveldsskole i ADB

1-årig fagkurs i data- og informasjonsbehandling

FELLES KONTORER:

Bjørnsonsgt. 2 - 2801 GJØVIK

Telf. 061/78560

Sparebankenes Personkort Eneste kortet du trenger

Bruk det som betalingsmiddel i Norge og resten av verden. Bruk det som kredittkort. Bruk det til å heve kontanter døgnet rundt i Norge og ellers i verden.

Personkortet erstatter langt på vei både kontanter og sjekker — det finnes ikke noe annet kort på markedet idag som gir så mange bruksmuligheter.

Norges beste kort!

Sparebanken Vestoppland

— vi er til å snakke med

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 Gjøvik

Medlemskontingent: kr 100.- pr år.

(Første medlemsår kun kr. 50.-)

Lagets tidsskrift kommer 4 ganger i året.

Neste nummer av tidsskriftet kommer ca. 10. februar.

Siste frist for innlevering av stoff er 15. januar.

Annonsepriser:	1 gang	4 ganger
<hr/> 1/2 side kr 150.-	kr 500.-
1/1 " " 300.-	" 1000.-
<hr/> Bakside " 500.-	" 1400.-

Hovedstyre:

Formann: Ole M. Granum.

Nestformann: Arne Amundgård.

Kasserer: Fredrik Dyhren.

Sekretær: Jan Eilert Jaatun.

Styremedlemmer:

Hans Bjørnstad, Hans M. Næss, Tormod Grønland.

Tidsskriftstyre:

**Arne Amundgård (styrer), Reidar Reinsvollsvæn, Kari
N. Nordal, Lars P. Skute.**

Innhold

6. Lagsnytt
8. Arvid Stubberud: Om Telebøndene i Torpa II
12. Kari Nordal: For nybegynnere (og andre)
15. Jahn Børe Jahnsen: Ola og Helge Juven i Ulnes i Valdres
19. Fripass fra 1757
20. Bjørn Herberg: "Slektninger etterlyses"
23. Amerikaner spør, og får svar
28. Bernt G. Bielke: Gården søndre Arstad i Stange
32. Inskripsjon til ettertanke
33. Hans M. Næss: Fortsettelse om slekter på og omkring Knarud III
39. Latinske og norske navn på fest- og helgedagar
42. Arne Sjøheim: Fra Høresbygda i Valdres
46. Åke Faith-Ell: Stockman-etterkommere på Toten
47. Svein-Erik Ødegaard: Stammer jeg fra Skramstad på Toten eller Ringnes i Stange?
49. Torstein Kvale: Dansk blod til slekter i Valdres
54. Reidar Reinsvollsvæen: Om Pernille Larsdtr. Dårstadbakken
55. Herman Nettum: "Herr Tjøstel på Gran" og Rosensværdene
61. Utvandring til Amerika over Bergen frå Valdres
64. Einar Austlid, Gausdal: Ætta på Hovin eller Stor-Håve, Bolt-Glommen ætt
66. Leif A. Wien: Trekk fra Hans Nielsen Hauges besøk i Torpa
69. Jan Eilert Jaatun: Slektsforbindelse over bygdegrensene IV. Kobberstad - Skjefstad - Tokstad i Veldre
75. Per Bjørnerud: Mer omkring Marte Tjøstelsdtr. Bredsvold
78. Tips
79. Spørsmål og svar
87. Innflytting til Østre Toten 1826-1829
90. Innholdsregister 1986

Trykt av Østlandstrykk, 2850 Lena

Lagsnytt

Søndag 24. august var representanter fra Vestoppland Slektshistorielag på Valdres folkemuseum og orienterte om laget. Ole VIM. Granum ønsket forsamlingen vel møtt og fortalte om slektsforskning og slektshistorielaget. Han viste også kart og bilder til å belyse emnet. Lektor Jahn Børe Jahnsen kåserte om opplysninger som en skal være forsiktig med å publisere. Dette gjaldt særlig unger født utenfor ekteskap, adoptivbarn, fosterbarn, forbrytelser og nasimedlemskap. Verken forbrytelser fra vår tid eller nasimedlemskap bør nevnes i allminnelighet med mindre opplysningene er godt kjent fra før, da ville det virke påfallende om det ikke ble nevnt. Når det gjaldt barn født utenfor ekteskap mente Jahnsen at det måtte være greit å nevne slike fra eldre tid og til omkring 1900, men i vår tid bør en spørre seg for i hvert enkelt tilfelle for å være på den sikre siden.

Det var møtt fram ca. 40 interesserte, og laget fikk tjue nye medlemmer og fikk solgt mange hefter og manntall. Det synes å være god interesse for slektsleiting i Valdres. Arne Sandlie demonstrerte leseapparat for film og mikrofisj.

Gjøvik/Toten avdeling av Vestoppland Slektshistorielag hadde medlemsmøte på Gjøvik bibliotek torsdag 4. september med godt fram møte. Av ulike årsaker hadde også Gjøvik friundervisning sammenkomst på samme tid med foredrag og lysbilder om Gjøvik glassverk. Slektshistorielaget var invitert dit, men på grunn av for lite lokale, ble en forlikt om at foredrag med lysbilder skal bli vist for slektshistorielaget seinere. Litt utpå kvelden samlet laget seg i et annet rom der det ble gitt diverse opplysninger. Laget har fått flere eksemplarer av Norsk slektshistorisk tidsskrift fra Per Braastad slik at en nå har komplett fra 10. til 28. årgang. Videre er alle skifte kort på Eiktunet kopiert og ordnet med tanke på hjelp ved slektsgransking. Ole M. Granum er i god gjenge med å skrive av opplysninger fra Vestoppland i kirkebøkene for Ringsaker, og dette arbeidet blir ferdig nokså snart. - Selv om dette ble et medlemsmøte litt uten om det vanlige, ble det en hyggelig sammenkomst.

Det var medlemsmøte på Gjøvik bibliotek torsdag den 2. oktober med bra frammøte. Vi var da sammen med Gjøvik Historielag og Gjøvik friundervisning og hørte foredrag av Bjørn Herberg om husmann og husmannsfolk fra Biri Øverbygda. Han viste lysbilder og fortalte mye på en artig og grei måte.

Også på dette møtet var det flere som benyttet anledningen til å studere slektshistoriskmateriale og utveksle opplysninger med andre medlemmer.

Det var så møte på Gjøvik bibliotek torsdag 6. november fra klokka 18.30. Hans Bjørnstad ønske vel møtt og gav ordet til Ole M. Granum som fortalte om Redalen og det forholdet at denne delen av Vest Oppland hørte med til Ringsaker i kirkelig henseende helt til 1821. Derfor er alle kirkelige handlinger for Redalen innført i kirkeboka for Ringsaker. Granum har nå skrevet ut alle opplysninger i kirkebøkene fram til 1821, og har også laget kartotek over materialet. Han hadde regnet ut at folketallet i Redalen 1666 var på ca. 200 personer, så økte det til 300 i 1711, 500 i 1801 og 900 i 1865. Det døde uvanlig mange 1773-74, 1785 og 1811, årsaken var sjelden oppført i kirkeboka. Granum akter å fortsette med å granske slekter og folk i Redalen, og vi får sikkert høre mer om dette arbeidet seinere.

Per Braastad hadde vært på jubileumsfest for Norsk Slektshistoriske forening som har fylt 60 år. Han er den eneste i landet som har vært medlem i alle seksti år og fikk derfor nå livsvarig medlemskap.

På desembermøte torsdag den 4. desember skal Pål Gihle fortelle om eiere og brukere av Billerud og om maleren Peder Balke.

Brev til redaksjonen sendes:

Arne
Amundgård
2846 Bøverbru

Om Telebøndene i Torpa. II

Av Arvid Stubberud

Jehans Kjelsen Klevmoen giftet seg med Rønnaug Gudbrandsdatter 18. s. e. Trin. 1714. Han kjøpte Klevmoen av Hans Pedersen Finni på Aamot. "Hans Pedersen selger og skjøter Klevmoen til ærlig og forstandig mann Johannes Kjelsen", står det i skjøtet. Rønnaug og Jehans hadde datteren Berit (Berte) f. 1714. Hun ble gift med Peder Gudbrandsen Goplen i 1735, og i tinglest skjøte av 16. juli 1736 leser vi: "Skjøte fra Johs. Kjelsen til sin svigersønn Peder Gudbrandsen Goplen på en hans eiende gård Klevmoen i Torpen". Peder Gudbrandsen døde i 1788 og hadde sønnene Gudbrand, Johannes og Peder. Jehans og Rønnaug hadde også en uekte sønn f. 1708. Kanskje er det han som en kilde betegner som en slåsskjempe. Jeg har iallfall ikke funnet flere sønner i kirkeboka tilh. Jehans og Rønnaug.

På slutten av 1600 tallet er Gulbrand Hofversen og hustru Guri Monsdatter brukere på Rud i Vest-Torpa. De har bl.a. datteren Berit, hun er født ca. 1680 da det opplyses at hun er 68 år ved sin død 20. mai 1749. Berit blir gift med "telebonden" Ole, de troloves ved Kind kirke Michalismassen 1709 og gifter seg i Gaarder kirke senere på året.

Ole overtar Rud etter sine svigerforeldre og er en drivenes kar. Han bruker en betydelig pengesum på gårdens hus og jordeiendom, ved nydyrking og rydding. Det ser ut til at Ole er en snill, folkelig og rettskaffen kar. Et sted nevnes han som vurderingsmann ved et arveskifte. I 1718 blir han sendt med fullmakt fra Torjus Løensen Erstad til Kongsberg for å odelskjøpe Erstad på en auksjon etter amtmann og bergråd herr Erik Must. Vi har ikke opplysninger om Ole har noen skolegang, men det ser slik ut, i allfall møter vi en mann med innsikt i mange ting, han må være skrivekyndig, og han er kjent for ærlighet og pålitelighet.

I 1726 begynner det å skje saker og ting. Da opptrer en mann som heter Adrian Joensen Prestsletten. Et sted ser det ut til at han har løsningsrett på gården Rud, og hevder dette for 3. gang på tinget i mars 1727. Men egentlig er det for sin stedsønn Gudbrand Hansen han opptrer. Det heter nemlig at

han er den rette odels- og løsningsmann til Rud og at han nå er myndig. I november samme år berettes det at Lars Erstad for annen gang lar lyse Gudbrand Hansens odelsrett på gården.

Ole Kjelsen har en annen mening. Han selger Rud til sin svoger Søfren Guldbrandsen som er nærmest berettiget til gården etter sine avdøde foreldre. Salgssummen blir 488 rd. 13 sk.

Når Ole Kjelsen må selge Rud, ser han seg om etter en ny gård, og i 1726 gir Hans Olsen Gaarder skjøte til "Olle Kielsen på Rue" på gården Gaarder med underliggende seter Venhaugen av skyld 1 1/2 hud for 240 rd.

Ole driver nå Gaarder fram til 1739, da han skjøter gården til sin eldste sønn Ole Olsen for 240 rd. + føderåd. Skjøtet tinglese 14. november 1739.

Ole Olsen er født ca. 1714 og gifter seg i 1737 med Rønnaug Olsdr. Ole jr. begynner med stor tømmerhandel, men det går ikke bra og han dør ganske tidlig. Firmaet Arbo og Wiel slår til seg gården og selger den videre til Niels Olsen (bror til forrige eier) for 300 rd. med føderåd til "sin gamle fader Ole Kjeldsen".

Niels Olsen gifter seg 9. oktober 1752 med Anne Hansdatter Gjefle. Nils betegnes som driftig, påpasselig og gjerrig, og han blir en rik mann. Året etter konas død, i 1785, selger Nils gården til sin eldste sønn Hans Nielsen for 799 rd. + føderåd. Niels får tilnavnet "Gaarderkallen". Han dør i 1793.

Hva så med hans gamle far "telebonden" Ole? Det står i papirene at Niels alene koster sin fars begravelse, men årstallet er ikke nevnt. I kirkeboka for 1764 står det at Ole Gaarder er død, 97 år gammel. Vi vet ikke sikkert om det er rette person, men det passer godt sammen med hans bror Lars Kjelsen Vinjar, som døde samme år, 92 år gammel. De er da født ca. 1670, og Ole er eldst, ikke Lars som flere kilder nevner som den eldste.

Det er en god gård Niels Olsen overgir til sønnen Hans i 1785. Han er født i 1753, og gifter seg i 1783 med Ingeborg Torgersdr. Tonvold. De to unge har etter alt å dømme et svært godt startgrunnlag, og Hans har store planer.

Men "planene" ble for store. Det "Gaarderkallen" hadde bygd opp, rev den stor-aktige sønnen ned, og 17. juli 1811

tinglyses et skjøte som forkynner at sønnene til Hans fra-skriver seg odelsretten til Gaarder. Da Hans døde i 1812 var det 86 år siden "telebonden" Ole kom til Gaarder. Det hadde i høyeste grad vært vekslende tider. Noen bygde gården opp ved iherdighet og sparsomhet, andre slo stort på det og mistet gård og grunn.

Foreløbig har jeg kunnskaper om bare to av barna til Hans Nielsen: Niels som ble gardbruker i Ekern i Snertingdal og Agnete som ble gift med sin firmenning Kjell Andersen Bjertnes, de to sistnevnte er mine tippoldeforeldre.

Trond Kielsen giftet seg med Guri Christophersdr. Haug 15. s. e. Trin. 1716.

I Tidsskrift for Vestoppland Slekthistorielag nr. 1. 1986 nevner Kari Nordal at Trond Kielsen kom til Midtgarden Finni i 1713. Han var landdragon og hadde bygselsbrev i lommen. Han brukte garden sammen med soldat Peder Michelsen.

I 1720 fikk Trond kjøpt odelen på Haug av sognepresten i Ringsaker Povel Riis, og med hustruen Maren Stockfleths samtykke for 225 rd. I 1724 tok han over sin kones farsgard Haug og solgte da Midt-Finni.

Til sist tar vi med en beretning om den mest "vidfyruge" av telebrødrene, nemlig Anders Kjelsen. Første gang han nevnes er i 1707 under et arveskifte, hvor han gjør krav på lønn som tjenestegutt i Midt-Strøm. Vi treffer ham i kirkeboka for 1721. 24. juni forlover han seg med Engebor Jehansdatter og 5. oktober gifter han seg med Kari Jehansdtr. En antatt "trykkfeil", selv om Engebor og Kari ikke ligner hverandre, men ved nærmere studium av Anders som persontype sitter en igjen med spørsmålet: Kanskje var det ikke "trykkfeil" allikevel? Anders ble iallfall gårdbruker på Væle (Wæhler), det sies at kona hans var derfra, men deres samliv på Væle ble av kort varighet.

Lars og Mari Vinjar hadde på denne tid, altså i 1720 åra, ei tjenestejente som hette Ingeborg (Engebor). Hun skulle ha barn, men barnet ble borte, bygdesnakket fikk "vann på mølla", jenta ble mistenkt for å ha tatt barnet av dage og Anders Væle ble også blandet inn i denne historien.

Så var det en aften, Anders satt hjemme i stua på Væle. Kona satt ved siden og stelte en liten de nylig hadde fått.

Så var det en aften, Anders satt hjemme i stua på Væle. Kona satt ved siden og stelte en liten de nylig hadde fått. Barnet var enda ikke døpt. Anders tok en sølvspenne ut av skjorta og satte den i barnets skjorte: "Å nei, hva skal barnet med denne store spennen da?" sa moren. "Jo, denne vil jeg riktig han skal ha", svarte Anders. De gikk til sengs. Om litt banket det på vinduet tett ved senga, kona ble forundret, og Anders lot til å bli enda mer forundret. "Dette vil jeg se hva er", sa han, rev på seg klærne i en fart og løp ut. Hun så ham aldri mer. Det ble oppstyr. Fra Vinjar var tjenestejenta forsvunnet samme natt som Anders ble borte. Folk ante sammenhengen. Mistanken var godtgjort. Folk ble sendt for å hente dem igjen, men de nådde dem ikke. Vi har grunn til å tro at Anders og Ingeborg slo seg ned i Sverige.

Knud Kind reiste hvert år til Grundsetmarken. Han traff Ingeborg der noen år senere, og hun kunne fortelle at Anders var død. Nå var hun gift med en "lang, stygg" svenske, og de handlet med ljaer og liknende. Knut fortalte at Ingeborg akkorderte, prutet og bråket verre enn mannen.

8-9 generasjoner er gått siden "telebøndene" kom til Torpa. Etterkommerne har blandet seg med den opprinnelige befolkning, og den torping/landing som ønsker å unngå slektskap med dem har ikke stor sjanse.

Dette blir bare en innledning om de første generasjoner, en videreføring av de forskjellige "telelinjer" kommer senere.

Den åtte kanta Åmot kyrkje i Torpa er bygt etter mønster av Vang kyrkje på Hedmark. Arkitekt for Vang-kyrkja var prosten Abraham Pihl. Foto: Riksantikvaren, Oslo.

For nybegynnere (og andre)

Av Kari Nordal

En gang for lenge, lenge siden, mens jeg enda var bare ei småjente, en dag jeg sprang og lekte i utmarka, så kom jeg til en nedlagt husmannsplass.

Husa låg der så små, grå og fattigslige. Brennesle og geitrams vokste høyt langs husveggene. På tunet var ingen sti mellom husa, bare blåklokker og prestekrager nikket og ønsket meg velkommen. Ellers rådet den store stillheten. Jeg sto der i det varme solskinet og lyttet. Lyttet etter prusting av dyr, etter travle skritt og barns glade latter, men nei. Bare sommervindens susing i en enslig syrin og noen kronglete ripsbusker i sørveggen kunne høres.

Jeg var nysgjerrig - ville se hvordan det såg ut innomhus. Døra var ikke låst, jeg steg rett inn i kjøkkenet. En enslig stol der ene benet var brukket sto midt på golvet. Peisen gapte svart i ene hjørnet, ei dør sto åpen inn til et lite kammers. Sola skinte skrått innover det nedslitte golvet der kvistene sto opp som store kuler. Fluene surret døsigg i vinduskarmen. Huset var tomt - forlatt - øde.

Jeg sto der og visste at en gang hadde dette vært et HJEM. Mange barna hadde vokst opp her - kanskje flere generasjoner. Men hvor var de nå? Jeg sprang hjem fylt av tusen spørsmål, mange flere enn min mor kunne besvare. Og tankene spant videre. Hvem var de? Hvor dro de hen? Kjenner jeg disse menneskene - er de av våre skyldfolk?

Denne heimen var forlatt fordi disse menneskene ønsket å skape seg en bedre tilværelse enn det de kunne få på en liten steinete plass oppunder berghammeren.

Jeg tror at noe skjedde i min fantasiverden denne dagen. Et sterkt ønske om å få vite mer om menneskers liv og lagnad oppstod.

Det skulle gå mange tiår før denne barndoms-opplevelsen kunne bli konkretisert i direkte handling. For det var faktisk den samme nysgjerrighet, det samme sterke ønske om å plassere det enkelte mennesket i en større sammenheng jeg oppdaget da jeg begynte med slektsgransking.

Slik kan utgangspunktet for slektsgransking være helt tilfeldig og forskjellig hos den enkelte. Metoden er stort sett

gitt i de kildene som er tilgjengelige.

Det mest nærliggende er å begynne med seg selv. Foreldre og besteforeldre kan gi verdifulle opplysninger som et videre arbeid kan bygge på. Hvis besteforeldre kan fortelle om sine foreldre og besteforeldre, så er vi straks kommet langt bakover i tid. Har vi i tillegg noe skriftlig materiale, slik som brever - dåpsattester - vielsesattester - vaksinasjonsattester og annet, så har vi noe å underbygge de opplysningene vi har fått muntlig med. Dette er viktig da "bare hukommelse" kan komme til å bringe oss "på villstrå". Det er lett å huske feil om begivenheter som har hendt kanskje 50-60 år tilbake i tiden. Å gå på kirkegården og lese på gravsteinene kan også være nyttig. Det står gjerne både fødselsdato og dødsdato, ofte også gifte kvinners pikenavn, noen ganger også fars navn med sønn/datter tilføyet som mellomnavn.

Det er veldig viktig å notere så mange opplysninger som mulig om hver enkelt person. I tillegg til data om fødsel - dåp - vaksinasjon - konfirmasjon - skolegang - sesjon - forlovelse - giftemål - utdanning og eksamener - yrker - fødested - flytting - bosted, så er det fint å vite noe mer om hver enkeltes liv og levnet. Slike opplysninger gjør at en person blir mer "levende". Gifte personers historie er ikke komplett uten at ektefelles navn og datoer er nevnt. Ektefelles foreldre og søsken har og interesse, særlig viktig er det å få med alle barn. Både de som levde opp og de som døde som barn. Barn utenom ekteskap med eventuell far/mor skal også være med. Alt er viktig for en slektsgransker.

Det vil alltid være nyttig å lese om andres erfaringer. Enten ved å bruke noen av alle bøkene som er gitt ut om granskingsarbeidet og/eller bøker og hefter om slekter som er gransket. Forsøk å lære gotisk håndskrift. Meld deg gjerne på kurs. Søk hjelp og støtte i det lokale Slektshistorielag. Meld deg gjerne inn i laget. Slektshistorielaget har mye materiell som er nødvendig å bruke for å komme ut over det stadiet der eldre folks minne er det sentrale.

Nyttig og viktig materiale er først og fremst kirkebøkene, de gamle, originale oppbevares på Statsarkivet, men det er laget kopier og microfilmruller av disse bøkene som er til disposisjon for publikum på museene, bibliotekene og i slektshistorielagene. Kirkebøkene forteller hvem som er døpt, konfirmert, forlovet, gift, hvem som har skriftet, inngangs-

konene (det er første kirkegang etter en fødsel), innflyttede, utflyttede, hjemmedøpte, døde (begravde).

Kirkebøkene dekker tiden fra ca. 1715 og fram til vår egen tid. Ikke alle register er like samvittighetsfullt ført og ikke alt er like lett å lese, men dette er allikevel en av hovedkildene i slektsgranskingsarbeidet.

Annet materiale som også finnes på microfilm er skifteprotokollene. Når en ektefelle var død og den gjenlevende ville inngå nytt ekteskap og der var livsarvinger etter avdøde, så ble det holdt offentlig skifte. Likedan når det var enke/enkemann med umyndige livsarvinger.

I tingbøkene ble alle kjøp og salg av eiendom, som ble TINGLEST ført inn. Bykselssedler ble også tinglest, slik kan vi finne ut hvem som brukte garden og hvem som hadde odelen, eller eide garden.

I rettsprotokollene kan vi se hvem som lånte penger og hvem som "skrev på" for vedkommende. Her finner vi også alle de som levde på livets skyggeside. De var mange og det skulle ikke store sakene til før man fikk sitt navn i "boken" i gamle dager.

Vi stopper her og lar dette være grunnlaget eller begynnelsen i en slektsgransking. Enda er det mye som ikke er nevnt. Jeg har ikke nevnt all tida som går med til slikt arbeid, heller ikke alle overraskelser, gleder og nederlag. Jeg har ikke nevnt de uløselige gåtene eller den sorg, armod og annen elendighet en kan oppdage. Men alt dette er jo bare en del av menneskers liv og natur. Så, bare ikke gi opp!! Lykke til!!

OPPLANDS BILLIGSTE I TRYKKSAKER?	<i>Ring og spør oss om tilbud.</i> østlands-trykk 2850 LENA - TLF. 061 - 60 891
---	--

Ola og Helge Juven i Ulnes i Valdres

Av Jahn Børe Jahnsen

På side 162 i Årboka for Valdres Historielag 1981 fann eg eit bilete av Ole Juven. Dette var ein kjend kar for både meg og kona mi, - Ola Juven Kamrud var tippoldefar hennar. Vi har i fleire år granska slekt og samla bilete av forfedrane våre, men at det fanst eit bilete av Ola Juven var nytt for oss. Teksten under biletet i årboka var ikkje heilt rett, og sidan både Ola Juven og bror hans Helge var karar utanom det vanlege, fekk eg lyst til å skrive ned litt av det vi har funne ut om dei to.

Ola Juven heitte eigentleg Ole Iversen Embrikgarden frå Lykkja i Hemsedal. Han var son til Ivar Asmundsen Embrikgarden og Kari Embriksdatter Eikre, begge frå Hemsedal. Både på fars- og morssida kan vi fylgje slektene bakover i mange ledd, til Hemsedal, Gol og Nes, eldste årstalet er 1604, og her er mange kjende Hallingdals-gardar og -ætter. Ivar og Kari fekk fire søner; Embrik fødd 1799, Helge fødd 1801, Ole fødd 1804 og Mekkel fødd 1806. Om Embrik og Mekkel veit vi ikkje noko, men dei to andre flytte til Ulnes i Valdres og er godt kjende. Ivar Asmundsen vart ein vinterdag funnen død under eit kjelkelass med vedstrangar i ein bakke ved Robøle, med reipende rundt handleden.

Truleg flytte Helge fyrst til Ulnes og slo seg til på plassen Juven under Sundheim, ikkje langt frå Geitberg-juvet ved Sundheimselva. Han vert ialfall kalla Helge Juven.

Helge var ein kraftkar. Ein gong på Lykkjedansen vart Helge jaga av nokre hallingar ut i Tisleia, og ein halling skar ein krøss i bakenden på han. Helge vassa til lands att og opp i eit skogholt sør for Feten. Der sto han og tok blodslevrer opp av klærne sine og kasta. Dette var i 1823.

Det vart sagt om Helge at han lett kunne lurast til å jule opp folk. På ein auksjon på Fossheim ville far til Ola Fossheim dragast med han. "Ja, fær é mat, ska é dragast", sa Helge. Han fekk mat. Og drogst.

Då den kjende slåsskaren Rotneims-Knut frå Hallingdal sto for retten i 1840, var eit av tiltalepunkta at han skulle ha gjeve Helge Juven frå Valdres knivsår 4-5 år tidlegare.

Det ser ikkje ut til at Helge Juven nokon gong gifta seg, han var ungtkar. Men ein ting ved Helge Juven er framleis noko uklårt. På minnestøtta på Ulnes kyrkjegard over dei som var med i krigen i 1814, står også Helge Juven. Om det er rett at han var fødd i 1801, så må han i 1814 ha vore 13 år, og det var vel noko tidleg å vera soldat, sjølv om han altså var ein kraftkar utanom dei vanlege. Det må vera noko her som ikkje stemmer, og vi ville gjerne veta kvar dei opplysningane kjem frå som fortel at Helge Juven var med i krigen i 1814. Kvar stammar opplysningane på minnestøtta frå?

Ola Juven må ha kome til Ulnes etter broren, og truleg budde han saman med Helge på Juven den fyrste tida, sidan Juven-namnet vart hangande ved han sidan. Ola kom også ut for Rotneims-Knut ein gong på Lykkje-

MINNESTEINEN
ved Ulnes kyrkje.

dansen. Dei rende ihop for å dragast. Knut brukte eit av sine fule knep og fekk Ola overende med det same dei tok tak. Ola visste ikkje av det før han låg der. Og Knut tok til å slå. Det såg stygt ut. Men så kom ein annan sprek kar, ein valdris, og slo til Knut med eit milebeiksel, så han laut sleppe taket.

Ola vart gift i 1834 med Kari Tollefsdatter Fodnes, som på farsida stamma frå Fodnes og på morssida frå Hilmen. Då skreiv Ola seg for Rognås. Dei to fyrste borna var Kari, fødd 1835, og Ivar, fødd 1839. I 1841 kjøpte Ola garden Øvre Kamrud, og dei to yngste borna kom til verda her, det var Torleif, fødd 1843, og Anne, fødd 1850. Då Ola kjøpte garden skreiv han seg Sundheimseige. I 1867 drog sonen Ivar med huslyden sin til Amerika. I 1868 skreiv Ola garden over til yngste dotter si, Anne, som då berre var 18 år gamal. Ein kan undrast over dette, sidan bror hennar, Torleif, framleis var i Noreg. Det var også faktisk Torleif som dreiv garden for syster si, då foreldra tok til å bli gamle. Men korkje Ivar eller Torleif eigde nokon gong garden, slik det står i biletteksten i årboka for 1981. I 1873 gifte Anne seg med næraste grannen, Ivar Ivarson Kamrud på Nedre Kamrud, og ho trengde såleis ikkje endre namn etter giftarmålet. Dei to var grannar med same namn, men var ikkje skyld. Slik som reglane var den gongen, vart det no mannen hennar, Ivar, som vart eigar av øvre Kamrud, i tillegg til sin eigen gard, Nedre Kamrud. Men Torleif heldt fram med å drive øvre Kamrud, heilt til han og drog til Amerika. I 1876 skreiv Ivar Ivarson, mannen til Anne, Øvre Kamrud over til eldste sonen til Torleif, som og heitte Ole, og som berre var ein liten gut den gongen. Og i 1883 drog Torleif og heile huslyden hans til Amerika. Kanskje hadde Ola Juven Kamrud heile tida visst at Torleif også ville reise, sidan systera Anne fekk overdratt garden allereide 18 år gamal? Og kanskje vona dei at vesleguten Ole ville bli i Noreg og overta Kamrud med tid og stunder? Nokre år etter vart øvre Kamrud seid ut av ætta, til Knut Haga frå Hemsedal, farfar til noverande eigar. Og Ola Juven Kamrud sjølv døydd i 1892.

Frå Kari, eldste dotter til Ola Juven Kamrud, stammar dei siste brukarane på garden Rå i Vestre Slidre, denne merkelege garden som Vestre Slidre fekk i gåve for nokre år sidan. Ingen av Kari sine etterkomarar lever i dag. Ivar og Torleif har fått ei mengd etterkomarar, alle i Amerika. Anne,

OLA JUVEN var frå Hallingdal.

yngstejenta, har også mange etterkomarar, i dag finn ein dei på Midtre og Nedre Kamrud, i Ulnes, Slidre, Fagernes, Aurdal, Odnos, Gjøvik og rundt Oslo. Ei slektsbok om alle desse kom for ei tid sidan, skrive av ein amerikanar.

Det er grunn til å minnst desse to kraftkarane Ola og Helge Juven frå Ulnes. Ola vart ofte kalla berre "Juvin" og er kjend av mange eldre under dette tilnamnet. At ingen av ungene hans eigentleg kom til å føre garden Øvre Kamrud vidare i ætta fram til våre dagar, får dei vanskelege tidene og Amerika-feberen ta skulda for.

Fripass fra 1757

"Nærværende Ærlig og Mandhafte Peder Jensen Hermandrud af det Tredie Søndenfjeldske Nationale Dragon Regimente under Hr. Capitaine Fremmings Compagnie haver tient Deres Kongelig Majestedt som Dragon udi Sex Aar, og i værende Tiid, hvor som helst Han haver været Commanderet forholdt sig Troe og vel som det en Ærlig Dragon vel eigner og anstaaer.

Og da han nu formedelst stor Gaardsbrug, gamle Foreldre og 2 Brødre i Compagniet af Allerhøist bemeldte Deres Kongelige Majestæts Tieneste som Dragon er dimitteret, saa ville alle Forekommende ei aleene lade Hannem fri og ubehindret pass og repassere, men end og ald Beforderlig og Velvillig Tieneste beviise. Og er han i øvrigt udi Landeværn Roullen annoteret.

Sessionen holdet paa Suchestad Sletten 17 de juli 1757.

Bonde Peder Jensen er af det nordre Totenske Compagnies Landeværns rouller udslettet.

Suchestad Sletten d 29de Augusti 1765.

(Dette dokumentet lå i sin tid i papirer etter Peder Jensen Fauchald, den første ordfører i Østre Toten og ble gjengitt i bladet Vestopland. En kopi av artikkelen er på Toten Museum).

«Slektninger etterlyses»

Av Bjørn Herberg

"Slektninger etterlyses" er et sikkert vårtegn i avisenes leerspalter. Ett eksempel er fra "Lillehammer Tilskuer", mai 1986 der det blant annet heter i et leserbrev fra Wisconsin:

"Er det noen som kan fortelle meg om det er slektninger igjen i Norge av Peter, som var sønn av Børre Fredrickson og hans kone Mathea Olsen? Peter var født i Biri-området 13. desember 1868. Han var døpt 1. januar 1869. Peter emigrerte med sine foreldre til Amerika. Etterkommere her borte har lyst til å finne plassen Peter var født. Det ville gi dem stor glede. Er det noen slektninger som lever, ville det være alle tiders. -----

Den nevnte Børre Fredriksen er sønn av Fredrik Olsen Tømteneie i Biri Øverbygd. Fredrik Olsen var født rundt 1783 og ble i 1815 gift med Klare Torgersdtr. født 1796. De var da tjenestefolk på garden Melby. Barn nr. 2 - født 1818 - er født i Tømteneie. Garden Tømten har en husmannsplass med navn Fredrikstad, og den er ryddet rundt 1816-17. Altså har vi stedet og opphavsmannen... Fredrik og Klare fikk mange barn - ikke alle fikk vokse opp:

1. Karen f. 1815 døde ugift i 1869.
2. Eli født 1818 døde i 1818.
3. Even født 1820 døde i 1820.
4. Ole født 1821 døde i 1822
5. Ole født 1823 kom til Midtøgarden i Øverbygda.
6. Eli født 1826 kom til Haugsveum i Øverbygda.
7. Tollef født 1828 kom til Taaje ved Hovde.
8. Lars født 1832 kom til Øverjordet i Øverbygda.
9. Børre født 1835 kom til Myre, utvandret i 1869.

De man da kan følge videre er nr. 5, 6, 7, 8 og 9...

Nr. 5 - Ole - var husmann hele sitt liv, først under Haugen, senere i Bolsveen under Brennum og til slutt i Midtøgarden under Klundby. Ole var gift med Pauline Jensdtr. Hovdeie, født 1826. De hadde disse barna:

51. Karen født 1852 kom til Smedstuen, utvandret 1877.
52. Ingeborg født 1855
53. Fredrikke født 1858 utvandret til Amerika i 1877. ugift.
54. Andrine født 1867 kom til Solbakken.

Nr. 6. - Eli - ble gift med enkemann Johannes Larsen Haugsveum, opprinnelig fra Tømmerbrenden og født 1807. De hadde disse barn:

61. Jon født 1847 utvandret til Amerika i 1870.
62. Lars født 1849 utvandret til Amerika i 1870.
63. Kristian født 1852.
64. Olaus født 1853 døde ung
65. Martinus født 1856 kom til Lunn
66. Matea født 1859
67. Oline født 1861.
68. Lisa født 1864.

Nr. 7. - Tollef - var først husmann på Gunnildsetra under Dal, kom senere til Taaje under Hovde, og bodde også i Rønningen under Hovde og i Herbergshaugen. Han var gift med Ingeborg Nilsdatter fra Udalseie, født 1830 - og de fikk mange barn:

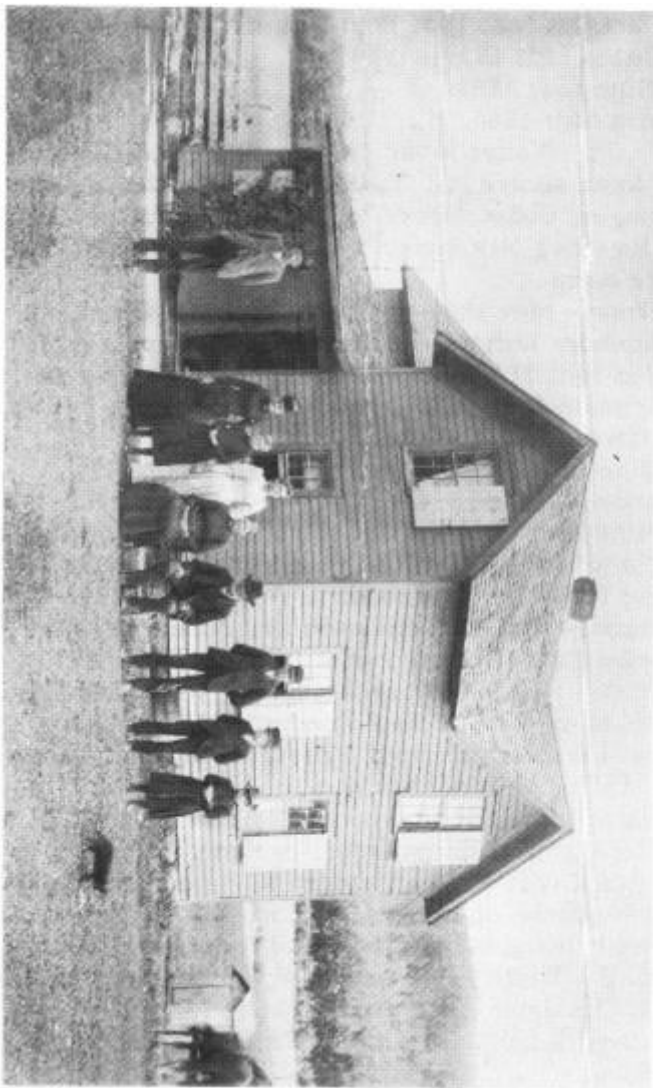
71. Fredrik født 1854 utvandret til Amerika i 1876.
72. Ingeborg født 1855 utvandret til Amerika i 1885.
73. Nils født 1857 kom til Rønningen under Hovde
74. Kristian født 1858 utvandret til Amerika i 1884.
75. Ludvig født 1860 døde i 1893.
76. Eline født 1862 utvandret til Amerika.
77. Andreas født 1864
78. Oline født 1866 kom til Herbergshaugen, ugift.
79. Ole (Otto?) født 1868 utvandret til Amerika
- Elise født 1869 utvandret til Amerika i 1889.
- Johannes født 1871 utvandret til Amerika i 1891
- Karine født 1873 utvandret til Amerika i 1891.

Nr. 8 - Lars - ble gardbruker og selveier i Øverjordet, og senere kom han til Sør-Beinerud. Han druknet 1871 i Vismunda. Lars var gift med Agnete Pedersdtr. Taraldrudløkken, født 1835 og de fikk barna:

81. Matia født 1856 utvandret til Amerika i 1888.
82. Klara født 1858 utvandret til Amerika i 1880
83. Edvard født 1860 utvandret til Amerika i 1888, men kom tilbake og overtok garden.
84. Peter født 1861 utvandret til Amerika i 1882.

Nr. 9 - Børre - ble bruker i Midtre Myre og var gift med Matea Olsdatter Taraldrudløkken, født 1837. De utvandret 1869 med 5 barn - deriblant Peter som er nevnt i etterlysningen....

Fredrikstad og Myre kan man finne rester etter - slekt finner man etter 54, 65, 73 og etter svigerfar til nr. 9 og kanskje enda flere. - Så vær velkommen til Biri, på jakt etter "roots"...

Bildet forestiller Børre Fredriksen og familie som utvandret i 1869. Bildet er tatt rundt 1880.

Amerikaner spør, og får svar

---- Min oldefar het Peter John Andersen og ble født 10. februar 1878 på Hadeland. Hans far var John Andersen og han ble født 7. september 1847 på Gran. Hans mor het Martha Pedersen f. 24. febr. 1850 på Gran. Johns foreldre het Anders Jacobsen og Kari Gulbrandsen. Marthas foreldre var Peder Hansen og Oline Ingebretsdtr. John og Martha hadde fire barn. Andrew John Andersen ble født 20. april 1874, Peder John, Karen den 19. mai 1883 og Olav den 22. sept. 1891, alle født på Gran. -----

Kent Hart, Utah, USA

Svar fra Hans M. Næss:

Jeg har sett noe etter din oldefars familie og har funnet en del. Da din oldefar Peder ble født, bodde familien på en husmannsplass under garden Haug i Tingelstad. Plassen heter Haugshagen øvre, og i dag bor Theodor Moger der med familie.

Da Peder ble døpt, ble det skrevet slik i kirkeboka: Født 10. februar 1878, døpt Peder, foreldre: Johan Andersen Haugseiet f. 1844 og Marthe Pedersdtr. f. 1852. Faddere: Gaardmandskone Ingeborg Bentsdatter Haug, tjener Karen Pedersdtr. Tønderud, Amund Nielsen Haugseiet, landhandler Johan Pedersen Haugsengen.

I folketellinga for Haugshagen øvre i 1875 bodde disse personene der: Johan Andersen, husmann med jord, født 1847 i Gran, Marthe Pedersdatter, hans kone født 1850 i Gran, Maria Andersdatter, mannens søster f. 1859 i Gran, mormoner, forsørges av broderen.

Presten hadde altså ført inn feil årstall for både Johan og Marthe i kirkeboka, og det er ofte at en finner feil i kirkebøkene både når det gjelder dato, alder og skrivemåten av navn. Da Johan og Marte ble gifte, stod det slik i kirkeboka:

Viet 20. januar 1874: Johan Andersen født i Jorstadeiet 7. september 1847, nu bosatt i Haugseiet, sønn av Anders Jacobsen Jorstadeiet og Marthe Pedersdatter født 24. februar 1850 i Rudeneiet, nu bosatt i Haugseiet, datter av Peder Hansen Rudeneiet.

Jorstadeiet er en husmannsplass under Jorstad i midtre

Gran, og Rudeneiet er en husmannsplass under Ruden eller Rua i Vestre Gran. Hvis et navn endte på -eiet, eie eller eier, viser det at det er en husmannsplass som tilhører den garden som står først i navnet.

Haugseiet er altså i dette tilfelle Haugshagen øvre. Og der hadde altså Johan og Marthe slått seg ned før de giftet seg, og blitt husmannsfolk for garden Haug.

Da Johan Andersen ble døpt, ble det innført slik i kirkeboka: Født 7. september døpt 19. sept. 1847 av foreldre Anders Jacobsen Jorstadeiet og Kari Gulbrandsdatter. Faddere: Kari Andersdatter Granshagen, Anne Jorstadeiet, John Helmenbakken, Gulbrand Granseiet og Ole Plumaasen, og da Marthe Pedersdatter ble døpt, ble det innført slik i kirkeboka:

Født 24. febr. døpt 17. mars 1850 Marthe av foreldre Peder Hansen Rudeneiet og Oline Ingebretsdatter. Faddere: Mari Olsdatter Ruden, Berte Hansdatter Rudeneiet, Lars Olsen Ruden, Christopher Thronsen Hvindeneiet og Thron Ingebretsen Skuteeiet.

Begge disse familiene finner vi igjen i folketellinga for 1865:

Folketellinga for Johnsrudstuen 1865:

Peder Hansen husmann med jord 36 år. Oline Engebretsdtr. hans kone 42 år, Engebret Pedersen 12 år, Maren Pedersdatter 8 år, Karen Pedersdatter 5 år, Helene Pedersdatter 3 år.

Marthe er ikke hjemme. Hun ble konfirmert året før, og kalles da Marthe Pedersdatter Rudeneiet, så da var hun hjemme enda og de bodde i Rudeneiet. Men i 1865 har altså familien flyttet til en husmannsplass på nabogarden nordafor som heter Johnsrudstuen, og Marthe var tjenestejente på Moger, en nabogard litt lenger opp fra Randsfjorden.

Folketellinga for husmannsplassen Snuta under Nordre Hoff i Tingelstad 1865: (Tingelstad ligger i Gran, og er eget kirkesogn).

Anders Jacobsen husmann uten jord og tømmermann 45 år. Kari Gulbrandsdatter hans kone 43 år, Johan Andersen sønn 19 år, Goro Andersdatter datter 17 år, Anders Andersen sønn 10 år, Karen Andersdatter datter 2 år, Maria Andersdatter datter 7 år.

Johan ble konfirmert i Grinaker kirke 1863 og kalles da

for Johan Andersen Hofseiet. Da hadde altså familien flyttet fra husmannsplassen under Jorstad i Gran til husmannsplassen Snuta under Hoff i Tingelstad, og levde av å bygge hus. Hoff (Hov, Hof) er nabogard til Haug som igjen er nabogard til Johnsrud og Moger, og endelig er Johnsrud nabogard til Ruden (Rua) og Rua er nabogard til Gjøvik i Gran. Disse gardene ligger alle langs Østsida av Randsfjorden.

Da Peder Hansen og Oline Ingebretsdatter ble gift, stod det slik i kirkeboka: Viet 27. desember 1849 i Gran: Peder Hansen Rudeneiet 19 år, sønn av Hans Pedersen Falla (i Jevnaker) og Oline Ingebretsdatter Skuteeiet 26 år, datter av Ingebret Thronsen Skuteeiet.

Og da Anders Jacobsen og Kari Gudbrandsdatter ble gifte, stod det slik: Viet 29. desember 1845 i Gran: Anders Jacobsen 25 år, født og bor i Jorstadeiet, sønn av Jacob Olsen Jorstadeiet, og Kari Gudbrandsdatter, 23 år, datter av Gudbrand Andersen Jorstadeiet.

Går vi en generasjon lenger bakover, finner vi disse dåpsopptegnelsene:

Født 24. april døpt 2. mai 1830 Peder, foreldre: husmann Hans Pedersen og Marthe Joensdatter Rudeneiet.

Født 26. nov. døpt 13. des. 1823 Olia, foreldre: husmann Engebret Thronsen Skuteeiet og Maren Rogn. - Hun var altså døpt Olia, men ble alltid senere kalt Oline.

Født 23. september døpt 1. oktober 1820, Anders, foreldre: husmann Jacob Olsen og Marthe Andersdatter Granshagen.

Født 17. okt. døpt 21. okt. 1821 Kari, foreldre: ungar Gulbrand Andersen Hvindeneiet og pige Goro Pedersdatter Blekkerudeiet.

Foreldrene til Kari var altså ikke gifte, og Kari ble derfor kalt uækte i kirkeboka. Det var stor skam den gangen for ei jente å få barn utenom ekteskapet, og det var ofte vanskelig for slike å bli gifte senere. Goro Pedersdatter ble heller ikke gift i Gran i de kommende 20 åra, etter det jeg har sett i kirkeboka. Mennene derimot var det ikke så vanskelig for, og derfor finner vi at Gulbrand Andersen Hvinden 27 1/2 år gammel den 24. august 1824 blir gift med Siri Pedersdatter Haagtvedt som var 23 år. - Vielsene for de tre andre foreldrepårene var:

Viet 16. mars 1826 i Gran: Hans Pedersen tjener på Stensrud, 29 år, sønn av Peder Hansen Falla i Jevnaker, og

Marthe Johnsdatter Mogereiet, 23 år, datter av John Hansen Mogereiet. - Stensrud er en gard mellom Rua og Johnsrud, og altså i samme området som alle de andre gardene ved Randsfjorden.

Viet 15. mars 1821 i Jevnaker: ungkar og soldat Ingebret Tronsen Skuteeiet fra Gran, 26 år og Maren Sophie Rung (Rong) fra Jevnaker, 23 år.

Viet 24. juni 1820 i Gran: Jacob Olsen Helmeneiet, (25 år) og Marthe Andersdatter Granshagen.

Går vi en generasjon lenger tilbake, finner vi dåpen for de fleste av disse åtte menneskene:

Hans Pedersen var født på Nøkleby i Jevnaker 1797 og døpt 19. nov., foreldrene var Peder Hansen og Berthe Gudmundsdatter. De bodde på Brørby i 1801 og i husmannsplassen Falla senere. Peder var husmann og 32 år i 1801, og Berthe var 29 år i 1801. Peder var døpt 19. april 1768 og foreldrene hans var Hans Ellensen Igelsrudstuen og Kari Fredriksdatter. Da de ble gifte, stod det slik i kirkeboka: viet 26. sept. 1757 Hans Ellensen Bergereiet og Kari Fredriksdatter Gunstad.

Berthe var døpt 20. jan. 1771, og foreldrene hennes var Gudmund Olsen Velostuen og Marthe Ellensdatter. Da de ble gifte ble det skrevet: viet 30. desember 1765 soldat Gundmund Olsen Hage og Martha Ellensdatter Igelsrud.

Marthe Johnsdatter var født på Mogereiet 1803 og døpt 14. søndag etter trinitatis. Foreldrene var John Hansen og Karen Amundsdatter. Deres vielse stod slik i kirkeboka: viet 4. mai 1803 enkemann John Hansen Skirstadeiet og Karen Amundsdatter Skirstadeiet. I 1801 var Karen tjener på Klæstad og 28 år gammel, og John Hansen husmann på Skirstad, 52 år gammel og gift med Marthe Hansdatter 47 år gammel. De hadde 3 barn: Anne, Birthe og Hans.

John Hansen var døpt 24. søndag etter trinitatis 1746 og foreldrene var: Hans Michelsen og Siri Johnsdatter Schirstadeiet. De ble gifte 3. febr. 1746 og da var Hans bosatt på Lynneiet.

Karen Amundsdatter er trolig den Kari som blir døpt skjærtorsdag 1773 med foreldre Amund Larsen og Marthe Mortensdatter Dvergsteneiet. (Det var ofte at navn som Karen og Kari, Maren og Mari, Sigrid og Siri ble brukt om hverandre). Det er i hvertfall ikke født noen annen Karen eller andre Kari-er på mange år både før og etter 1773.

Amund og Marthe ble gifte 18. april 1769 og bodde da begge på Dvergsteneiet.

Gudbrand Andersen Hvindeneiet var født 1797 og døpt palmesøndag. Foreldrene hans var Anders Evensen fra Mjør og Karen Gulbrandsdatter Hvinden som ble gifte 3. febr. 1795. Folketellingen 1801 viser at da var Anders 31 år og Karen 32 år gamle, og de var husmannsfolk på Hvinden. Jeg har ikke funnet deres dåp i kirkebøkene.

Heller ikke Goro Pedersdatter har jeg funnet ut hvem var, da det står for lite om henne da hun fikk dattera Kari i 1821. Fadderne var bare naboer uten at deres patronymica var nevnt.

Ingebret Tronsen Skuteeiet var født 1795 og døpt 21. søndag etter trinitatis. Foreldrene hette Tron Engebretsen og Marthe Christophersdatter. De ble gifte 3. april 1794 og da bodde Tron på Klæstad og Marthe i Skuteeiet. I 1801 var Tron og Marthe begge 32 år gamle. Marthe ble døpt 6. søndag etter påske 1769, og foreldrene var: Christopher Tostensen og Malene Johnsdatter Stadumseiet. de giftet seg 7. oktober 1758. Tron Engebretsen har jeg ikke funnet ut noe mer om.

Maren Sophie Rung var døpt 24. sept. 1797 i Jevnaker og foreldre var Johan Ludvich Runge og Olea Johannesdtr. De ble gifte 3. des. 1795. Da kalles Johan Ludvig glassfabrikant, og Olea var fra Nøkleby. Johan Ludvig kom fra Tyskland, og var arbeider på Hadeland Glassverk. Han var 36 år i 1801 og Olea var 26 år.

Jacob Olsen Helmeneiet ble døpt 17. søndag etter trinitatis 1795. Foreldrene hette Ole Madsen og Ragnhild Pedersdatter. De var ganske gamle da de fikk Jacob, for ved folketellinga 1801 var Ole Madsen 51 år og Ragnild 49 år gamle.

Marthe Andersdatter Granshagen var døpt 13. januar 1793. Hennes foreldre hette Anders Gulbrandsen og Anne Pedersdatter. I 1801 var de 48 og 38 år gamle. Da de giftet seg 2. januar 1783, var Anders enkemann. Han ble første gang gift 16. februar 1779 med Marthe Bjørnsdatter Forten.

Gården søndre Arstad i Stange

Av Bernt G. Bielke

Når man holder på med slektsgransking eller genealogi som det heter med et fremmedord, er det mange hjelpekilder som man kan øse av.

Har man et familienavn, enten det kommer fra utlandet eller fra et gårdsnavn, finnes det i dag en mengde slike "familiebøker" som kan gi et vell av opplysninger. Følgende to bøker gir opplysning om hvilke bøker som finnes og hvilke familienavn som er behandlet i disse: Norske Slektsbøker av Morten Hansen, utgitt i Oslo 1965 og Norsk Slekthistorisk Bibliografi 1963-1984 av Jan Fredrik Anker Solem, Hovedoppgave ved Statens Bibliotekhøgskole, Oslo 1985.

I de senere årtier er det utgitt en rekke bygdebøker rundt omkring i Norge som inneholder gårds- og slekthistorie. Disse bøker er av uvurderlig hjelp når man leter etter slekt i våre bygder.

Stange Bygdebok, utgitt av Stange Historielag, er av de bygdebøker som har hjulpet meg meget. Men det er grenser for hva disse bøker kan inneholde, forfatterne har jo ikke all verdens tid til å undersøke alt.

Derfor stoppet det plutselig opp for meg da jeg kom til gården søndre Arstad i Stange og Michel Michelsen III. Ja, man skulle nesten tro at man var kommet til de kongelige. Men nummereringen er helt naturlig når tre personer med samme navn og etter hverandre, er eiere og brukere av samme gård.

Michel Michelsen III, som var døpt i Stange kirke 19/4-1732, ble gift samme sted 29/4-1752 med en Margrethe Engebretsdtr. Kirkeboken opplyste bare dette men hvem var hun?

Bygdeboken oppga at hun ble begravet 22/5 1783. Det første jeg gjorde var å se om alderen ved begravelsen sto i kirkeboken. Det gjorde det og alderen ble oppgitt til 55 år. Med andre ord: hun skulle være født ca. 1728. Nå sier imidlertid en god regel at ved slike cirkatall bør man være forberedt på en feilmargen på 10 år. Jeg lette i kirkebøkene for Stange innen disse grenser, men fant ingen Margrethe Engebretsdtr. blant de dømte som kunne passe.

I slike tilfelle er det bare en ting å gjøre, og det er å undersøke om faddere ved eventuelle barns dåp kan gi en pekepinn. Det var nemlig svært vanlig å oppkalle barna etter deres besteforeldre. De to eldste sønnene fikk navn etter bestefedrene og de to eldste døtrene etter bestemødrene. Ifølge Stange Bygdebok hadde Michel Michelsen III og Margrethe Engebretsdatter følgende barn; Michel, døpt 6/10-1737, Anne døpt 1753, Pernille, døpt 1759, Engebret, døpt 27/7-1760 og Christopher døpt 10/8-1766. Da foreldrene til Michel Michelsen III het Michel og Anne undersøkte jeg først dåpen til Pernille men med negativt resultat. Så tok jeg dåpen til Engebret. Blant fadderne dukket plutselig opp en Peder Wie. Da jeg slo opp på gården Wie i bygdeboken, forsto jeg at jeg hadde full klaff! Peder Wie het nemlig Peder Engebretsen og var sønn av Engebret Madsen og Pernille Nielsdatter. Bygdeboken inneholdt også navnene på barna til disse; Peder, født 1714, Jens født 1716, Niels, født 1719 og Christen, født ca. 1730. Men ingen Margrethe var nevnt. Jeg undersøkte om noen av disse barna var døpt i Stange, men nei.

Hvor kommer så denne Engebret Madsen og Pernille Nielsdatter fra? Da det sto i bygdeboken at de hadde kjøpt gården Nordre Wie ifølge skjøte datert 13/4-1742, måtte jeg undersøke om skjøtet kunne gi opplysninger. Det gjorde det!

I skjøtet står det at kjøperen av nordre Wie var "Engebret Madzsøn paa gaarden Hørland i Totens Præstegjeld og hans hustru Pernille Nielsdatter".

I kirkeboken for Toten fant jeg først ekteskapet innført: 27/12-1713 Engebret Madsen Hveem og Pernille Nielsdatter Qvigstad. Om barnas dåp ga kirkeboken følgende opplysninger: Peder, døpt 24. søndag etter Trinitatis 1714 (11/11-1714), Jens, døpt S. Michaeli 1716 (29/9-1716), Niels, døpt 2. søndag i faste 1719 (5/3-1719), Marj., døpt 3. søndag etter påske 1723 (18/4-1723), Ole, døpt 17. mars 1727 og Christen, døpt 24. juni 1730. En bok, som gir opplysning om den eksakte dag og måned i det enkelte år for en del latinske og norske navn på kirkelige fest- og helgedager, er "Kalender" skrevet av Olav Heskestad, utgitt på Universitetsforlaget 1965. Denne kan fremdeles kjøpes i bokhandlerne.

De tre første av barna var født på gården Hveem og de tre siste på gården Hørland. Ingen Margrethe kan sess å være

innført som døpt med foreldre Engebret Madsen og Pernille Nielsdatter. Jeg undersøkte derfor om ovennevnte "Marj." kunne være innført i kirkeboken blant begravede - men nei. Heller ikke kunne jeg finne noen Marj. Engebretsdatter begravd i Stange. Det er derfor overveiende sannsynlig at innførselen "Marj." enten skyldes slurv eller at presten har hørt dårlig, og at Marj. og Margrethe er en og samme person, (eller at j i Marj. er tenkt å skulle stå for g: Marg. som så kunne være forkortelse for Margrete, redaktørens anmerking).

For ordens skyld skal jeg gjøre oppmerksom på at Engebret Madsen kom til gården Hveem ved sitt ekteskap 12/4-1710 med Gunhild Haagensdatter Hveem. I dette ekteskap var den en sønn Lars som ble døpt 1711. Da Engebret Madsen og Pernille Nielsdatter flyttet fra Toten og kjøpte gården nordre Wie, flyttet Lars Engebretsen ikke med idet faren solgte gården Hørland til ham.

På grunnlag av opplysninger fra registeret på Toten Museum kan det settes opp følgende anetavle for Margrethe Engebretsdatter som ble gift med Michel Michelsen III:

Foreldre:

2. Engebret Madsen Balke, ca. 1680-29/1-1747, bonde på gårdene Hveem og Hørland, Toten og gården nordre Wie, Stange.
3. Pernille Nielsdatter Qvigstad, Kolbu, ca. 1686-19/4-1775.

Besteforeldre:

4. Mads Ellingsen Hermanrud, ca. 1635-24/4-1731, bonde på gården Balke, Toten.
5. Mari Povelsgatter Balke, ca. 1646-22/12-1698.
6. Niels Pedersen Qvigstad, bonde på gården Qvigstad i Kolbu, Toten.
7. Mari Findsgatter Lunden, ca. 1663-5/12-1749.

Oldeforeldre:

8. Elling Hermanrud, bonde på gården Hermanrud, Toten, død ca. 1649.
9. Ukjent.
10. Povel Oudensen Balke (østre), ca. 1585-1666 (død 81 år gl.)
11. Datter til Engebret Balke, den forrige leilending.
12. Peder Andersen, død 1673, sorenskriver på Toten med bopel Qvigstad gård.

13. Karen Clausdatter Stabel, ca. 1629-1711.
14. Find Lauritzsen Lunden, ca. 1634-1673, bonde på gården Lunden, Toten.
15. Pernille Rasmusdtr. Store-Ree, Stange.

Tippoldeforeldre;

- 16-19: ukjent
20. Ouden NN
- 21-25: ukjent
26. Claus Bastiansen Stabel, 1600-1670, foged på nedre Romerike.
27. Margrethe Olufsdatter Hoff, datter av sognepresten i Hof i Solør, Oluf Lauritzsen. Hun var født 1614 og døde på gården Strøm i Odalen og ble begravet der 8/11-1693.
28. Lauritz Findsen Lunden, 1596-1681, bonde på gården Lunden, Toten.
29. Kari Stensdatter, død ca. 1675.
30. Rasmus Dyresen, født ca. 1590, bonde på gården Store-Ree i Stange.

Her slutter jeg anerekken. Slekten til Claus Bastiansen Stabel kan føres videre bakover og er omtalt i boken "Slekten Stabel-Stabell, ca. 1200 til 1950" av A. St. Castberg, utgitt i Oslo 1955. Slekten til Rasmus Dyresen kan også føres videre bakover og er behandlet både i dette Tids-skrift og i en rekke andre skrifter. Det ville gå for langt å vise til alle disse.

Som det vil sees var Margrethe Engebretsdatter ingen hvem som helst!

Jeg takker spesielt Statsarkivet på Hamar og Arne Amundgård på Toten Museum og Jan Eilert Jaatun for all hjelp med å løse slektsproblemet til Margrethe Engebretsdatter som ble gift med Michel Michelsen III på gården søndre Arstad i Stange.

Arstad søndre

Inskripsjon til ettertanke

På garden Nøkleberg i østre Toten finnes ei kiste med flatt lokk som har den inskripsjonen som står øverst på dette arket: GVA MMD Anne Gertz datter Anno 1633. Bokstavene øverst er muligens forkortelser for et ektepar i alle fall kan en tenke seg at den siste D-en står for datter. Kista ble i sin tid kjøpt på en auksjon på garden Petterud i Østre Toten, og på den garden bodde på 17-1800-tallet familien Gjerts, ei slekt med mange etterkommere. Det har vært lett en god del etter hvor denne familien stammer fra og mye er også funnet ut. Men det er også enda en god del usikre punkter. Opplysningene på kista kan tyde på at Gjerts-navnet opprinnelig har vært et mansnavn som så har gått over til å bli familienavn. Og det må være svært mye som tyder på at denne kista har gått i arv i familien Gjertz og at den antyder forbindelser med interessante perspektiver. Når det ellers gjelder familien Gjertz viser vi til Tidsskriftet vårt nr. 1. 1983 s. 11-12.

III: Fortsettelse om slekter på og omkring Knarud

Av Hans M. Næss.

Av barna etter Morten Kristoffersen og Malene Olsdatter kan nevnes:

Kristoffer Mortensen var altså gift med Kjersti Nilsdatter Fallang, som var datter av Nils Pedersen og Eli Olsdatter Fallang og de var gifte 8. mars 1764 og hadde mange barn:

1. Peder f. 1764 dp 4. s. e. påske gm Kjersti Gulbrandsdr.
2. Kjersti f. 1766 dp 14. s. e. tr. gift til Knarud.
3. Ole f. 1768 dp 4. s. i advent
4. Gulbrand f. 1771 dp 12. s. e. tr. g. 1 m. Kari Pedersdr. g. 2. m Goro Pedersdatter.
5. Nils f. 1774 dp fastelavnssøndag. Nils død 8 d gml.
6. Nils f. 1775 dp søndag septuagesima død 1780 begr. 4. april
7. Mari f. 1777 dp 16. oktober
8. Gubjør f. 1780 dp 6. juli død 5 uker gml. begr. 17. august
9. Anne f. 1782 dp 5 s. e. påske g. 4/12 1810 m. Jens Albertsen Bergsrud
10. Nils f. 1784 dp 18. s. e. tr. død 14 dg. gml. begr. 24. oktober
11. Rangdi f. 1786 dp midtfastesøndag gm Kristoffer Torstensen Jonsrud. Peder og Gulbrand ble gardbrukere på Fallang og hadde begge 6 barn.

Ole Mortensen Knarud f. 1759 ble første gang gift 26. februar 1784 med Berte Torsdatter Dihle. Deres barn var:

1. Malline f. 1786 i Fallangseie dp Kristi Himmelfartsdag
2. Hans f. 1789 dp 4.s.e. H3K.

Berte Torsdatter døde 40 år gammel og ble begravd 20. mars 1789. Ole Mortensen giftet seg igjen 15. november 1792 med Aase Eriksdr. Wien. De fikk også to barn:

3. Berthe f. Grymyreie 1793 dp 18. august
4. Anne f. Hvindeneie 1799 dp 14. s.e.tr.

Som vi ser ble Ole Mortensen husmann, og han flyttet endel omkring slik mange husmenn ofte gjorde. Til slutt kom han tilbake til en husmannsplass under Knarud der han døde 9. november 1835 (71 år?)

Kirsti Mortensdatter Knarud er født ca. 1762. Hun er ikke innført i kirkeboka som døpt, men hun er konfirmert 1778, og da er hun 16 år. Kirsti ble gift 21. mai 1782 med Peder Hansen Lynne som var ca. 30 år gammel. Han var trolig tjener der. Peder og Kirsti ble husmannsfolk på Knarud og hadde disse barna:

1. Ole f. 1782 dp 15. s.e.tr. død før 1791.
2. Hans f. 1782, tvilling med Ole, død før 1791.
3. Kirsti f. 1783 dp 1. s. i advent, død 1784, begr. 25. mars (17 år?)
4. Malline f. 1785 dp 1. s. i faste
5. NN f. 1788 begr. 9. mars en dødfødt gutt for enken Kirsti Mortensdtr. Knarudseie.

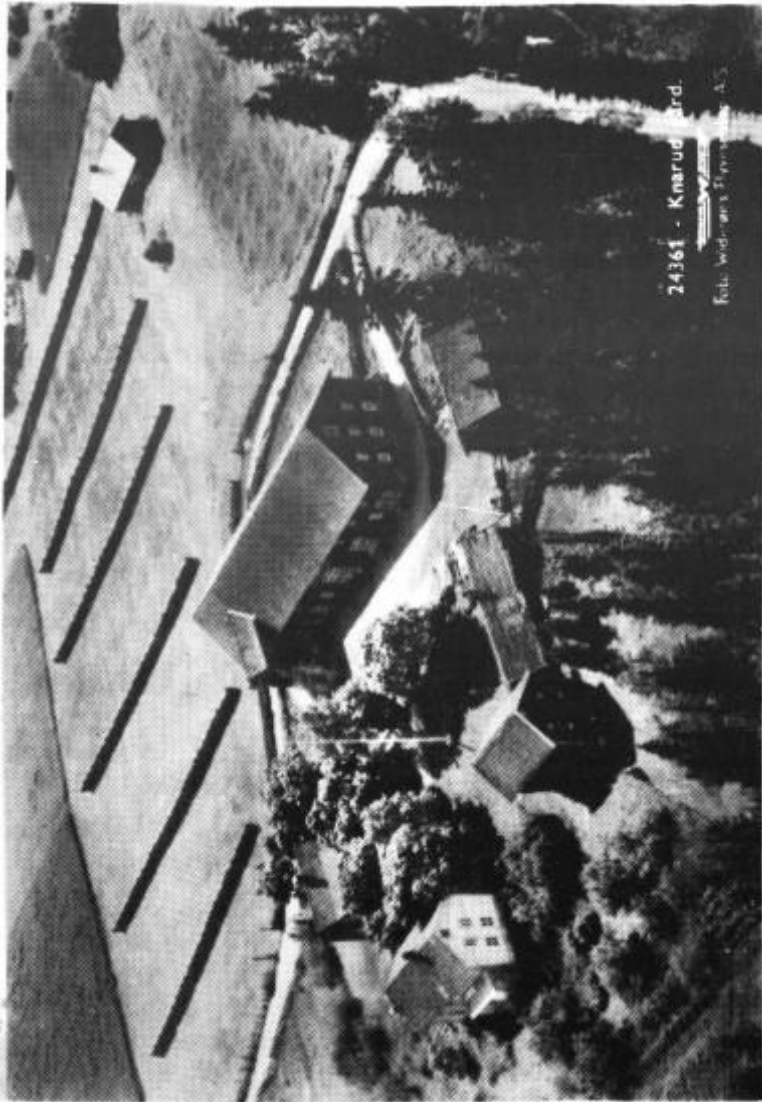
Peder Hansen døde 1787, begr. 11. juli. Han var husmann og dragon. I skiftet etter ham, var det bare en arving Malline, som der kalles Magdalene. alle de andre barna var altså døde. Men tvillingene Ole og Hans er ikke ført i kirkeboka som døde. Onkelen til Malline, Hans Mortensen Knarud ble oppnevnt til formynder for Malline. Hun ble gift 17. januar 1813 med Peder Olsen, de var begge på Lynne da de giftet seg, men bosatte seg i Framstadbakken der de i alle fall fikk disse barna:

1. Anne f. 19/1 1815
2. Ole f. 1/9 1817
3. Peder f. 10/4 1721
4. Kiersti f. 5/7 1822
5. Kari f. 13/5 1825.

Kirsti Mortensdatter giftet seg igjen 28. desember 1781 med Nils Pedersen Snellingen. Barna deres var:

6. Berthe f. 1792 på Knarud dp 16. s.e.tr.
7. Peder f. 1794 på Helgumseie dp 1. s. i advent
8. Ole f. 1798 i Gautvedteie dp. 6 s. e.tr. død 10 d. gammel
9. Hans f. 1798, tvilling med Ole begravd 24/10-1799
10. Christopher f. 1800 dp 17. s.e.tr.

Hans Mortensen Knarud som var født 1764 på Helmeid, giftet seg 6. januar 1789 med enken Tore Olsdatter Skarpen. Hun var født 1756, døpt bededagen, og foreldrene var Ole Torgersen og Anne Povelsdtr. Dahlen. Hun hadde giftet seg med Hans Amundsen Skarpen og hadde ett barn med ham før han døde. Anne som barnet hette, ble senere gift med Peder

Flyfoto av garden Knarud. Eldste del av hovedbygningen er ca. 3-400 år gammel, kårbygningen noe yngre, stabbur fra 1852, størhus fra 1848, skjul fra ca. 1926, låve 1922 og smie fra ca. 1930.

Joensen Egge, og de hadde mange barn. - Barna til Hans Mortensen og Tore Olsdatter var:

1. Mallene f. 1790 dp 23. s.e.tr.
2. Ole f. 1792 dp 7. okt.
3. Berthe f. 1792, tvilling med Ole, død 1794, begr. 9. juni
4. Morten f. 1798 dp bededagen.

Mailene Hansdatter ble gift med Peder Hansen Egge (Nistua)

11. juli 1815. De hadde fem barn som vokste opp:

1. Hans f. 1816 31. juli på Øvre Egge gm Siri
2. Tosten f. 29. april 1821, ugift.
3. Pernille f. 11. mai 1823 gm Peder Pedersen Rosendal.
4. Erik f. 26. febr. 1826 gm Helene Pedersdr. Egge (søskenbarn)
5. Ole f. 10. des. 1828 gm Marthe Olsdr. Skarpen, (søskenbarn)
6. Marthe f. 19/11 1832.

Erik Pedersen Egge reiste til Amerika.

Ole Hansen Skarpen giftet seg 14. desember 1827 med Emerence Amundsdatter Skirstad, tremenning (omtalt tidligere). De hadde bare to døtre:

1. Thore f. 24. oktober 1829, gift 27. oktober 1857 med Mads Larsen Bleken som var 31 år ved vielsen.
2. Marthe f. 7. august 1836. Hun ble altså gift med søskenbarnet sitt, Ole Pedersen Egge, den 25. oktober 1860.

Anne Mortensdr. Knarud født 1762 ble gift med Hans Monsen Haugtvedt 2. desember 1785. De bodde på en husmannsplass under Knarud. Der fikk de i hvert fall to barn:

1. Mons f. 1786 dp 12. s. e.tr.
2. Morten f. 1790 dp 6.s.e.påske.

Jens Mortensen Knarud født 1769 ble gift 12. desember 1799 med Berte Amundsdatter. Ved vielsen står Knarud, men det var ingen der som hette det. I folketellinga 1801 er hun 33 år, og etter det skulle hun være født ca. 1768. Men verken det året eller de nærmeste åra er det født noen Berte Amundsdatter på Hadeland. Det nærmeste er ei Berte Amundsdatter født på Helmeid 1773 og døpt 16.s.e.tr. For henne passer navna godt, for hennes mor hette Ane, og det kalte Berte og Jens det første barnet, og siden da hun døde, også et til. Og som faddere til første barnet er en Ole Amundsen fadder, trolig bror til Berte. Alle de andre fadderne er skyldfolk på

Knarudsida. Jens Mortensen er kalt inderst og smed i folketellinga 1801. Jens og Berthe hadde disse barna:

1. Anne f. 1799 dp 2. juledag, død 4 uker gml, begr. 9. feb. 1800.
2. Malene f. 1802 dp 1. s. i advent g. 28/12 1840 m. Jens Iversen Skiaker, husmann.
3. Morten f. 1805 dp 22. desember
4. Anne f. 1812 dp. 16. febr.
5. Amund f. 1815 21. april
6. Christopher f. 19. august 1820.

Dessuten står i kirkeboka for døde 19. april 1818: "begravet Morten Jensens dødfødte dreng i Knarudseye". Det må vel være Jens Mortensen, så presten har forbyttet navna, for det var ingen andre på Knarud. Alle barna var født i Knarudseie, altså husmannsbarn.

Tollef Mortensen Knarud var født 1771. Han var altså gård-eier på Knarud noen få måneder i 1801, men han ble husmann han også i Sørumsseie i Stubberoen, som det står ved sønnen Oles dåp 1831. Tollef ble gift 48 år gammel 26. oktober 1819 med Marte Olsdatter Sørums som var 31 år. Han var heime på Knarud til han giftet seg. Det kan vi se av navnet hans som fadder mange ganger før han giftet seg. De fikk bare to barn ser det ut til og det var:

1. Morten f. i Sørumsseie 28. juni 1822.
2. Ole f. i Sørumsseie 18. september 1831

Tollef døde i legd på Knarud 20. mars 1847 76 år gammel.

Malene Mortensdatter Knarud var født 1774. Hun ble gift 17. november 1795 med Ole Olsen O. Han var ikke fra O, men var vel tjenestegutt hos hennes tante Maren og onkel Amund. Hvor han var fra er ikke klart. Ingen Ole Olsen er født når det skulle passe etter folketellinga for 1801, der det står at Ole Olsen er 40 år. Det nærmeste er en Ole Olsen som er født i Skarieie 1762, og det passer også ellers bra, for hans mor heter Mari, og det kalte de sin eldste datter, og da hun døde, også nr. to. Malene og Ole slår seg først ned i Framstadeie. Kanskje det er samme Framstadeie som hennes niese Malene Pedersdatter bor i noen år seinere, som vi vet var Framstadbakken. Senere bor de i Gjefseneie. De hadde disse barn:

1. Morten f. 1797 dp 3.s.e. påske
2. Mari f. 1799 dp søndag mellom jul og nyttår, død 10 uker

gammel og begravd 9. mars 1800.

3. Mari f. 1801 dp 3.s.i faste

4. Berthe f. 1804 dp Bededagen

5. Malene f. 1806 dp 28. desember (alle disse var født i Framstadeie).

6. Ole f. 18. april 1808 i Gjefseneie, død 1810, begr. 8. april.

7. Gubjør f. 1810 begr. 25. februar, en dag gammel.

8. Berte f. 24. mars 1811

9. Anne f. 20. februar 1814 (de fire siste er født i Gjefseneie).

Berte Mortensdr. Knarud var født 1777. Hun ble gift 4. februar 1802 med Iver Povelsen Glorud. Iver var sønn av Paul Iversen Lynne og Marthe Syversdatter. De bodde i Glorud som var en plass under Lynne. Iver Povelsen og Berthe Mortensdatter ble brukere i Glorud og hadde disse barna:

1. Povel f. 1802 dp 2. s. i advent g. 5/4 1829 m Kari Larsdr. Raknerud.

2. Morten f. 1805 dp 17. november g. 25.3. 1839 m. Ingeborg Johannesdr. Smedsrud.

3. Anne f. 1809 dp 26. mars g 5/12 1833 m. Guttorm Olsen Kløvstadeie

4. Hans f. 22. juli 1812, dp 26. juli.

Paul Iversen Lynne/Glorud døde alt 1788 begr. 7. april 49 år gammel. Da var sønnen Iver bare 10 år, for han var født 1778 dp. sexagesima. Han hadde søsknene Berte 1780 og Syver 1785. Ei søster Anne var død. Mora giftet seg igjen med Iver Gudbrandsen. Iver og Marte var begge 60 år i 1801.

178. Knarud. Udt. *knârû*. — Knarrirudt 1578. Knarrud 1592. Knarud 1595. 1604 1/2. 1616. 1667. 1723 1/2.

Se Lunner GN. 47, 3.

47,3. Knarud. Udt. *knârû*.

Navnet findes ogsaa i Gran, GN. 178, se der. Det kan komme af det gamle Mandsnavn Knor, men er her mulig indkommet ved Opkaldelse.

Kilde; Oluf Rygh: Gaardnavne i Kristians Amt. 1902.

Latinske og norske namn på fest- og helgedagar.

A. Dei datumfaste:

1. januar Novi anni, Festum - Circumcisio Domini - Festum Circumcisionis Domini - nyttårsdag.
6. Ephiphania Domini - Heilag tre kongars dag. Etter reskript 9. mars 1771 skulle 6. januar, om det var søndag, høgtidast som søndag etter nyttår. Ved departementsbrev 25. april 1917 fekk 1. søndag etter nyttårsdag namnet Kristi openberringsøndag.
13. Takkseiingsfesten, innført 4. mars 1720, og teken bort att 17. oktober 1766 ("tjuende dag jul").
2. februar Missa candelarum - Candelarum festum - Festum purificationis Mariae - Marias reinsingsdag - Kyndelsmesse.
Tekn bort 1770.
3. mai Heilagkrossdag - "Krossmess om våren".
24. juni Festum nativitatis Sti. Johannis Babtistæ - Nativitatis Johannis babtistæ - St Hans dag - Jonsok. Tekn bort 1770.
2. juli Mariæ visitatio - Festum visitationis Mariae - Marias vitjingsdag; teken bort 1770.
14. september Exaltatio crucis - heilagkrossdag - "Krossmess om hausten".
29. - "- Michael archang. ejus dedicatio - Festum archangeli Michaelis - St Mikael's dag, Mikkelsmess. Tekn bort 1770.
1. november Omnes sancti - Omnium sanctorum, Festum - "Alle helgens dag" - Helgemess. Vart i 1770 lagt til 1. søndag i november.
25. desember Nativitas Christi - Nativitas Domini - Nativitatis Domini, Festum - 1. juledag.
26. desember Festum Sti. Stephani - Stephanus protomartyr — St. Stephans dag - Staffansmessa.

27. -II- Festum Stí. Jóhannis Evangelistæ - Jóhannis apostolus -
Jóhannis evang. & ap. - 3. juledag. Teken bort 1770.

*

B. Dei ikkje datumfeste:

Søndag etter nyttår, sjå ovanfor under 6. januar.

1 . - 6 . søndag etter Heilage tre Kongars dag (Heilage tre kongars dag 6. januar,
sjå ovanfor).

Fastelavn - opphavleg berre dagen føre fasta, seinare dei tre siste dagane før
oskeonsdag, nemleg Fleskesøndag, Fleskemåndag og kvittysdag.

Fasta - tida frå onsdag etter fastelavn (oskeonsdag) til påske.

Jejunium - fasta. Dominica quarta jejunii - 4. søndag i fasta.

Quadragesima - fasta, fastetida; også 1. søndag i fasta.

Invocavit (Dominica) - 1. søndag i fasta.

Quinquagesima - fastelavns søndag, fleskesøndag, kjøtsøndag.

Domini esto mihi - Esto Mihi - Quinquagesima - Fastelavns søndag.

Sexagesima - søndagen føre fastelavn.

Septuagesima - 2. søndag føre fastelavn, 9. søndag føre påske.

Reminiscere (miserationum) - 2. søndag i fasta.

Oculi Dominica - 3. søndag i fasta.

Lætare Dominica - Dominica lætare Jerusalem - midfaste søndag, 4. søndag
i fasta.

Judica Domini - 5. søndag i fasta.

Festum Annunciationis Mariæ - Marias bodskapsdag, 25. mars, "Marimess
om våren". Vart frå og med 1771 lagt til 5. søndag i fasta, etter 5/7
1918: Marias bodskapsdag.

Palmarum Dominica - Palmarum dies - søndagen føre påske, palmesøndag.

Coena Domini - Dies Coenæ Domini - Dies Viridium - skjærtorsdag.

Parasceves, Dies - langfredag.

Feria - vekedag. Feria secunda - måndag, feria tertia - tysdag,

feria quarta - torsdag, feria sexta - fredag (sjeldan feria prima
og septima).

Pascha - Festum Resurrectionis Domini - påske. Feria III Paschæ - 3. påskedag, teken bort som helgedag
frå og med 1771.

Quasimodo geneti - søndag etter påske.

Misericordia Domini - 2. søndag etter påske.

Jubilate - Jubilate omnis terra - 3. søndag etter påske.

Bots- og bededag, 4. fredag etter påske i tida 1687- 1915. I 1686 høgtida 25.

juni. Innført ved forordning 27. mars 1686. Frå og med 1916 lagd til
fredag føre 1. søndag i november, og frå 1951 flytta til siste søndag i
oktober, dvs. søndag føre Helgemesse.

Cantate Dominica - 4. søndag etter påske.

Ascensionis Domini, Festum - Ascensio Christi - Helgetorsdag - Kristi himmelfartsdag, 2. torsdag føre
pinse.

Exaudi - Exaudi Domine vocem meam - 6. søndag etter påske.

Exaudi Domine - 4. søndag etter Trinitatis.

Pentecoste - Festum Sancti Spiritus - pinse. Feria III Pentecostes - 3. pinsedag, teken bort som helgedag
1771.

Trinitatis Dominica - Festum Sanctissirriæ - treeinings søndag, søndag etter pinse.

1. - 27. søndag etter Trinitatis (etter treeinings søndag).

Omnium Sanctorum, Festum - Helgemesse, "Alle helgens dag", 1. november.

Små ovanfor under 1. november. Vart i 1770 lagd til 1. søndag i november.

Advent - dei 4 siste søndagane føre jul, føre 25. desember.

Søndag mellom jul og nyttår.

Fra Høresbygda i Valdres

Av Arne Sjøheim

- Valdresene hadde bare godt av å få spedd opp med litt Gudbrandsdalsblod i årene - selv om det var stjålet, sa Jacob Sandbu fra Vågå engang i et kåseri. Det var historien om røvingen av Skårvangssola og Ridderspranget han hadde i tankene da.

Som sikkert mange har hørt hadde bonden på storgarden Kvien i Vang i Valdres kastet sine øyne på ei uvanlig vakker jente i Vågå - Skårvangssola. Men midt oppi den innbitte striden som hersket mellom valdreser og gudbrandsdøler gikk det ikke å legge ut på ei normal frierferd. Skulle han få Skårvangssola, måtte han røve henne, og etter alt å dømme har ikke den fagre jenta hatt noe imot det. Her er det Ridderspranget kommer inn, med Kvienbonden som vristet forfølgerne av seg ved å hoppe over juvet med jenta.

Men Kvien-garden og de mektige folkene der hadde stått sentralt lenge før dette hendte, og på Kvien hadde kongelige holdt til flere ganger. På Kvien var det også at Harald Hårfagre hentet sin Gyda på slutten av 800-tallet, i følge Snorre, og her var det Olav den hellige hadde sitt kvarter under sin kristningsferd i Øvre Valdres i år 1023.

Storgarden Kvien er blitt delt flere ganger gjennom tidene, og siste gangen for omkring 80 år siden, delte to brødre hovedbølet mellom seg. På den ene delen av hovedbølet sitter i dag (1980) Ove Vangensteen Kvien og han vet å fortelle mye om sagnene som knytter seg til denne storgarden i Vang. Hvorvidt han er direkte etterkommer etter Skårvangssola, vet han ikke, men han tror neppe det.

På Kvien stod det en gammel hovedbygning som Ove Vangensteen Kvien hadde restaurert, og i et rom i 2. etasje her var det samlet en rekke gamle ting som det knyttet seg historie til. Men mens gardfolket var bortreist en tur vinteren 1980, brant hovedbygningen ned. Blant det som gikk tapt var også en masse gamle papirer som Vangensteen Kvien hadde tatt vare på. Men Ove Vangensteen Kvien har hodet fullt av historie, og han fortalte så gjerne det han visste da vi besøkte ham hos sønnen og svigerdatteren forleden.

- De lærde strides om det var Gyda på Kvien eller Ragna den rike fra Hadeland som ble Harald Hårfagres hustru - har du gjort deg opp en formening om det, Ove Vangenstein Kvien?

- Der må jeg tro på Snorre og hans beretning om at det var Gyda på Kvien som ble dronning og mor til flere prinser. Det er så mange kjensgjeringer som ligger til grunn for at det var slik. Herover gikk ferdselsveien mellom Øst- og Vestlandet. På Kvien var det herberge, og det var vel ikke så rart at Harald hadde fått øye på Gyda som var datter til hans bitreste fiende, kong Erik av Hordaland. Harald hadde fra sin bestemor arvet kongedømmet i Indre Sogn, så det var naturlig at han dro på besøk til slektninger der.

Nå skulle man vel tro at Harald som kom fra Vestfold, ville ha tatt sjøveien når han skulle til Sogn istedenfor å reise gjennom Valdres og ta over fjellet, men vi skal da huske på at langs sjøveien hadde han mange fiender i Agder, Rogaland og ikke å forglemme Kong Erik av Hordaland. Oppover Valdres var det mange sjøer, og mye taler for at han benyttet disse til å ta seg fram på under turene mellom øst og vest.

- Men Gyda på Kvien skulle ha gjort seg kostbar da han fridde til henne første gangen?

- Forsåvidt var det vel ikke så rart at hun avviste Haralds beiling på en pen måte første gangen, og da hun sa at skulle hun gifte seg, måtte det ikke skje før Harald hadde samlet landet til ett rike. Kanskje hadde hun ikke regnet med at han ville greie det, og vi skal jo heller ikke glemme at Harald og hennes far var bitre fiender også. Dette var nok en grunn for at hun av slo hans frieri. Men Harald greide jo som kjent å legge under seg hele Norge, og da var det naturlig at han kom tilbake og hentet sin utvalgte - Gyda på Kvien.

- Og du er sikker på at dette er riktig?

- Som jeg nevnte er det flere kjensgjerninger som støtter opp om dette, og når jeg fester meg mest til Snorre har det sin begrunnelse som jeg må forklare nærmere: I 1185 eller -86 giftet Bård Rein seg med Ingerid Erlingsdatter fra Kvien, og de ble utvilsomt viet i Høre stavkirke hvor man finner Bårds navnetrekk i runer. De fikk to sønner og en datter. Den ene av guttene var Skule Bårdsen som ble oppfostret hos sin bestefar på Kvien til han var 15 år. Denne gutten måtte ha lært mye av sin bestefar. Han ble som kjent en meget dyktig

administrator, og i realiteten var det vel den unge jarlen, Skule Bårdsen som styrte landet en tid etter tronskiftet i 1217. Som Kong Håkon Håkonssons rådgiver var det han som ble sendt til Bergen for å ta imot Snorre Sturlason. Det ville være naturlig at mye som bestefaren på Kvien hadde fortalt Skule av denne ble brakt videre til Snorre. Og jeg går ut fra at når Snorre har skrevet så mye i Olav den Helliges saga fra Valdres, så er dette gjort på grunnlag av det Skule Bårdsen har fortalt. På bakgrunn av dette mener jeg det er all grunn til å feste lit til det Snorre har skrevet om Harald Hårfagre og Gyda på Kvien.

- Neste gang Kvien får kongebesøk så er det altså Olav den Hellige i 1023?

- Ja, han kom hit i følge med den danske biskop Sigurd og sin hær på kristningsferd, og de tok seg kvarter her på Kvien. Og Olav den Hellige organiserte ikke bare det kirkelige, han tok seg også av det sivile og bestemte hvor veien nordover til fergestedet Hella skulle gå. Hver grend fikk i pålegg å arbeide et stykke hver på veien, og den dag i dag kan en flere steder se tydelig hvor veien har gått. Det er slettere i den gamle veilinna enn ellers, og det er ingen vanskelighet å ta seg fram med hest og kjerre der den dag i dag.

- Olav den Hellige påla også bøndene å bygge kirke på Kvien?

- Alt taler for at han har gjort det, og under utgravningene under den nåværende kirken som ble bygget i 1179, ble det sommeren 1979 gjort funn som taler for at det er rester etter den første kirken.

- Og sterke og mektige slekter skulle komme til å holde fram på storgarden Kvien i Vang?

- Det er sikkert. Erling på Kvien var Magnus Erlingssons lender mann på den tiden da Kong Sverre i 1177 kom nedover Gudbrandsdalen. Slekta på Kvien og slekta på Sandbu i Vågå hadde begge hevdet å eie Heimdalen i Gudbrandsdalen, og om denne hadde de slåss i 200 år. Historien forteller at da Kong Sverre og hans menn hadde kommet så langt nedover som til Fåberg, møtte de så hard motstand at Kong Sverre sendte utsendinger til lendermannen på Sandbu for å be om forlik. Og nå var det at høvdingen på Sandbu, Ivar Gjesling, nyttet anledningen til å få kongebrev på Heimdalen. Men kongebrevet forhindret som kjent ikke at eieren av Kvien, som også

hadde Melby i Øystre Slidre, senere kom til å røve Skårvangssola og rømme over Ridderspranget med henne.

- Kong Sverre besøkte også Kvien?

- Ja, det er sannsynligvis det siste kongebesøket som har vært på Kvien. Kong Sverre gjorde et forsøk på å ta Bergen som var et sterkt midtpunkt for Erling Skakke. Men ved Voss møtte Kong Sverres hær så sterk motstand at de måtte gi seg på retrett over fjellet, og det var da de kom til Kvien. Her får vi også et godt bevis for Kong Sverres overtalelseevne, for han fikk Erling på Kvien som var Magnus Erlingssons lendermann, til å gå over til seg. På denne tiden, altså nærmere bestemt i år 1179, var det at Erling på Kvien og hans bror Audun bygde den nåværende Høre stavkirke. Det kan sikkert tidfestes ved at det på en stolpe inne i kirken står skrevet at de bygde kirken det året "... Erling ... ved Nidaros", altså ikke vanskelig å forstå, selv om tidens tann har vasket ut noen av tegnene, at det var det året Erling Skakke falt ved Nidaros, sier historiekjenneren og bonden på Kvien i dag, Ove Vangensteen Kvien.

Men at det også har sittet mektige eiere på Kvien senere forstår man godt. Det var ikke en mann uten stor makt som hadde røvet Skårvangssola uten at det hadde blitt oppstandelse. Men at Kvienfolkene også har hatt mange fiender, er det flere ting som tyder på, ikke minst en godt bevart bygdeborg som ligger like nedenfor garden, og dit de kunne trekke seg tilbake hvis det kom angrep, blant annet fra bønder på Gubrandsdalssiden. (Samhold 12. febr. 1980).

Gyda sender bud til kong Harald.

Stockman-etterkommere på Toten

Av Åke Faith-Ell

Svein-Erik Ødegaard har mottatt Stockman-materiale fra en forsker av denne slekta i Sverige, som er en etterkommer av Ole Olsen Trogstad/Dorte Elisabeth Bendixdatter Stockman, se s. 273 i Totens bygdebok bind IV under Trogstad øvre. Mens bygdeboka betydde et supplement for Faith-Ell, har Ødegaard redigert et supplement til bygdeboka fra dette Stockman-materialet.

Ole Olsen Trogstad øvre f. ca. 1693, d. 1754 g 1738 m

Dorte Elisabeth Bendixdatter Stockman, f. ca. 1713, d. 1771.

Barn:

1. Hans Adam, dp 1739, tok navnet Stockman, flyttet til Danmark (Århus), gift 1770 i Tirstrup med Inger Clemensdatter Møller. Faith-Ell er etterkommer.
2. Dorthe Marie, dp 1741
3. Ole, dp 1745, se bygdeboka.
4. Bendix, dp. 1746, d 1746
5. Elisabeth (Lisbet) Mathea, dp 1749, se bygdeboka
6. Olia Sophia, dp 1755, d 1755

Dorte Elisabeth Bendixdatter Stockman var datter av Bendix Stockman, f. ca. 1681, d ca 1716, sønn av Hans Adam Stockman, Nordvi, Stange, fra hans 1. ekteskap med Dorthe Elisabeth Raabensøe. Bendix var gift med Maren Jensdatter Aamodt fra Østerdalen.

Ole Olsen Trogstad var vaktmester 1739. I 1739 ble han bruker på Slattum i Nannestad, kontrakt i 1740, og overlot bruket i 1748 til brukeren av et annet Slattum-bruk. Han flyttet til Trysil som sersjant i 1748. Året etter flyttet han til Trogstad.

Stammer jeg fra Skramstad på Toten eller Ringnes i Stange?

Av Svein-Erik Ødegaard

Spørsmålet er stilt meg av Åke Faith-Ell, bosatt i Stockholm. Han er en av de temmelig mange personene som stammer fra Ole Kristensen Øvre Trogstad i Totenvika. død 1725.

Problemet er at Åke er etterkommer av Oles sønn Ole, og i opplysninger fra Toten Museum for mange år siden har han fått oppgitt at Ole var barn fra Ole Kristensens 1. ekteskap med Ragnild Gundersdatter fra Skramstad. Så kommer jeg og forteller i bygdeboka at han er etterkommer av Ole Kristensens 2. kone - Dorte Olsdatter fra Ringnes i Stange, og opplysningene skulle jo komme fra det samme arkivet.

Bakgrunnen for dette er Neumanns protokoller, der Neumann sjøl bare har ført inn opplysninger fra kirkeboka, d.v.s. f.o.m. 1695. deretter har Sigurd Røse gjort tilføyelser ut fra kjennskap til skiftet etter Ole i 1725. Men Røse setter skillet "o.l. 1695", som Ragnhild Gundersdatters dødsår, og Ole f. ca. 1693 blir dermed hennes barn.

I en odelssak i 1726 stevner den eldste sønnen Kristen Olsen sin "yngre halfbroder Peder Olsen". Det samme framgår forøvrig også av skiftet i 1725 hvis vi leser det nøye. Kristen, f. ca. 1682-83, var eneste sønn fra 1. ekteskap, mens Peder, f. ca. 1691, var altså fra 2. ekteskap. Ole var ifølge skiftet yngre enn Peder, og aldersoppgaven tilsier f. ca. 1693.

Åke Faith-Ell, og mange med ham som har fått feil stammor i anetavla, må altså løfte blikket fra Skramstad og se rett over Mjøsa mot Ringnes. Dette medfører at de blir etterkommere av væpneren Herlog Halvvardsson Hudfat på Ringnes, som ble henrettet etter opprørsforsøk mot hertug Kristian i 1508.

Jeg har trukket fram denne forespørselen for å illustrere det faktum at det er temmelig mange endringer i bygdeboka i forhold til opplysningene i slektsarkivet ved Toten Museum slik de forelå tidligere. Den enkelte leser vil bare oppdage enkelte eller kanskje ingen endringer, men den som har arbeidet med hele materialet vet at det foreligger mye nytt. Dette kommer av en systematisk behandling av materialet innen et avgrenset geografisk område og som i dette

eksemplet at nytt kildemateriale er trukket inn. På den annen side vil man nok oppdage feil og særlig mangler også i mitt materiale. Spesielt gjelder dette den aller nyeste tida.

Angående tilføyelser er det naturlig at slike kommer, og i særlig grad der personer og familier har flyttet mellom forskjellige prestegjeld i ei tid som ikke registrerte flyttinger. den nevnte Ole Olsen Trogstad var bosatt utenfor Toten i en 10-årsperiode mens familien fikk 4 barn. Faith-Ell fikk nye forfedre gjennom bygdebok, og samtidig kunne han sjøl komme med nytt stoff. Slik tar slektshistorien alltid nye skritt framover.

Tre interesserte lokalhistorikere, fra venstre Svein-Erik Ødegaard, Annars Aarsby og Pål Gihle.

Dansk blod til slekter i Valdres

Av Torstein Kvale, Gjøvik

Noko av det nye reformasjonen bar med seg til det norske samfunnet, var dei mange danske prestane som tok imot kall til norske kyrkjelyder. Dette var det ikkje råd å unngå avdi Noreg ikkje hadde eige universitet eller eigen teologisk høgskule på 1500-talet. Det var i det heile smått stell med skuleverket i landet vårt, og om tomrommet etter dei katolske prestane skulle fyllast, måtte me taka imot hjelp frå "moderlandet" Danmark.

Ein av dei danske prestane som kom til Valdres, var Peder Hanssen Colding. Det er stor slekt etter honom både i Valdres og andre strøk av landet. Forfattaren av denne artikkelen er ein av ætlingane og vil prøva å gje ei skisse av si grein av ætta.

Kven var Peder Hanssen Colding?

Svaret er i grunnen ikkje heilt enkelt. Landsarkivet i Viborg svarar millom anna slik på spørsmål frå artikkelforfattaren: "Ifølge den gejstlige edsprotokol for Oslo og Hamar stifter 1601-1730, udgivet af det norske rigsarkiv ved S. H. Finne-Grønn (Oslo 1918) blev en Petrus Johannes Coldingensis (=fra Colding) ca. 1610 kapellan i Asker. Han er formentlig identisk med den Peder Hansen Kolding De nedstammer fra". Riksarkivet i København hevdar og at dei to må vera identiske og at Petrus Johannes Coldingensis vart utskreven frå København universitet i 1604 etter fullført teologisk embetseksamen.

Men ei opplysning i eit skrift på Statsarkivet på Hamar: "Geitstligheden i Hamar stift" av Bastian Svendsen stemmer ikkje heilt med det Landsarkivet i Viborg fortel. Som me ser, står det der at Petrus J. Coldingensis vart kapellan i Asker i 1610, medan Svendsen opplyser at Peder Hanssen Colding vart sokneprest til Aurdal i 1604. Det kan høve med opplysninga frå universitetet i København at han vart uteksaminert i 1604 og omgåande fekk soknekallet i Aurdal. Svendsen seier ikkje noko om Asker. Tru om Peder Hanssen Colding og Petrus Johannes Coldingensis er to ulike personar?

Ein ting er i alle fall sikkert: Om det her er tale om to ulike personår, må båe vera frå byen Kolding i Søre Jylland, og etter det Landsarkivet vidare hevdar, vil det vera umogleg å finna ættebakgrunnen avdi kyrkjeboka i Kolding fyrst tek til i 1635. Det vil i alle fall vera svært vanskeleg og arbeidssamt.

Tre prestar: far, son og soneson

Korleis alt elles er: Me går ut frå at opplysningane i "Geistligheden i Hamar stift" om Peder Hansen Kolding er rette. Han vart sokneprest i Aurdal i 1604, og kring 1605 vart han og kalla til prost over Valdres og Hallingdal. Svendsen fortel at han var prost i 42 år til han døydde i 1647, 70 år gamal. Soleis ser me at han måtte vera fødd i Kolding i året 1577.

Me veit ikkje korleis Peder Hansen var som sokneprest og prost, men får vona at han var av dei gode. Ein ting som Svendsen gjer merksam på var at han let etter seg stor arv: 40.000 riksdaler. Folk kom til prestane med alle slag gåver før i tida. Bøndene i Hallingdal og Valdres må ha vore sers gåvmilde mot herr Peder. Kan henda han var godt gift og at han har skjøna å handla vettugt med det han fekk. Løn hadde han då, god prestegard og liten familie. Svendsen nemner ikkje kona hans, men at han hadde ein son: Peder Pedersen som vart etterfylgjaren hans som prest i Aurdal.

Peder var fødd i 1612. I 1640 vart han kapellan hjå far sin, og han vart innsett til sokneprest 13. november 1648. Peder Pedersen vart prost over Hallingdal og Valdres i 1666. Svendsen kallar han "heradsprost", kva nå det tyder. Kona til Peder Pedersen var svensk og heitte Dorthe Knudsdotter. Dei tok namnet Ourdal, og diverre fekk dei ikkje noko godt ettermæle. "Dorthe Ourdal", seier Svendsen; "beherskede ved sin Myndighed og sine store Midler hele Præstegjeldet og kunde få fremdrevet alt efter sit Hoved og Vilje. At det har vært hende og hendes Mand mere om at gjøre at samle Midler, end gjøre godt med dem, troer Provst Dorph bevist derved, at man intet sant Dydigt sporede hos deres Børn". Domen er kan henda vel hard. Herr Peder vert ikkje nemnt serskilt. Han har truleg vore veik andsynes kona. Peder Pedersen og Dorthe Knudsdotter Ourdal hadde 8 born, og me set her opp ei lita stamtavle:

Peder Hanssen Colding f. 1577 d. 1647 g.m. ? Barn:

Peder Pedersen C. Ourdal f. 1612 d. 1686 gm Dorthe Knudsdotter Barn:

Peder, Knud, Hans, Lauge, Johanne, Dorthe, Anne, Kirsten

Me fortel stutt om borna og tek til med Hans. Han fekk teologisk utdanning og vart kapellan hjå far sin, men døydde ung. - Den eldste sonen, Peder, vart lensmann i Aurdal og skal ha vore hard, til og med mot mor si, men det var vel turvande slik me har høyrte ho var.

Knud Pedersen budde på Nordre Røn i Vestre Slidre. Han dreiv handel med slaktefe, og han vart gift med Ingeborg Gullichsdotter Schavellan (Skaveldene) frå Nord-Aurdal.

Lauge gifta seg også med ei jente frå Aurdal: Maren Hedevig. Familienamnet hennar er ikkje nemnt hjå Svendsen, men dei heidt til på garden Vesterbø og fekk tre born.

Så hadde presten Ourdal fire døtter. Johanne vart gift med sokneprest Niels Gram i Land. Dorthe vart fyrst gift med soknepresten til Vang, Jørgen Greel, og etter hans død med lensmannen i Vang, Trond Kattevold.

Den tredje dottera, Anna, gifta seg med ein bondegut frå soknet. Han heitte Anders Syversen, og den yngste dottera vart gift med sokneprest Johannes Cort til Nes i Hallingdal.

Slekta frå Nordre Røn

Det er Knut Pedersen forfattaren aettar frå. Difor skal me sjå litt nøgnare på familien hans. Han og Ingeborg hadde sju born. Dei var truleg strevsame og dyktige folk. Skiftebrevet etter Knut Pedersen, datert 3. juli 1726, syner at han var ein halden mann som syrgde vel for borna, sju søner. Eit vent arvestykke, eit linklede, som forfattaren si tante, Anne Bø, hadde, kom frå Røn. Det vart stundom lånt ut til Norsk Folkemuseum og var eit vitnemål om at Ingeborg Gullichsdotter har vore dyktig i vevkunsten.

Sonen Jon er ættebæraren i denne samanhengen, men no gjev me og ein stutt omtale av desse borna og fører ei stamtavle vidare fram. Me får nemna noko av det som står i skiftet.

Eldste sonen til Ingeborg og Knut Røn heitte og Knut. Han budde på garden Østerbø i Aurdal, og den andre sonen,

Gulich, budde og i Aurdal, på garden Ranum. Den av sønene som vart brukar på Nordre Røn, var Jon Pederson, og den fjorde sonen, som heitte Peder, budde på Viste i Vestre Slidre og fekk ein arv på vel 4284 riksdaler.

Så kjem det noko morosamt: Dei tre yngste gutane heitte alle Ola, slik Anders Underdal treffande seier det: "Ola på Ola". Til å skilja mellom deim hadde foreldra gitt deim kjælenamn. Den eldste Ola-guten kalla dei "gode ven". Han budde på Bragernes, og arven hans var på 4221 riksdaler, godt og vel. Den neste Ola-guten kalla dei "lillemann". Han budde på Rye i Aurdal, og den minste Ola-en kalla dei "puus", og han budde på Rødenes i Land.

Frå Røn i Slidre til Skjelhaugen i Vang

Knut Pederson Kolding f. 1652 begr. 16.3. 1726 gm Ingeborg Gullichsdtr. Skaveldene f. 1648 begr. 16.2.1729. Barn:

Jon Knutson Kolding Røn død 1743, skifte 23.10 gm Marte Gudmundsdtr. begr. 5.10 1732 40 år gamal. Fire born:

1. Hans
2. Knut f. ca. 1726
3. Gudmund, sjå nedanfor.
4. Ingeborg f. ca. 1721.

Gudmund Jonsen Remme f. ca. 1729 var 72 år i 1801 g 1 m Berit Tolledsdtr g 2 m Sigrid Eivindsd. Remme i Vang. Borna er frå 2. ekteskap:

1. John
2. Ola
3. Marit, sjå nedanfor.
4. Berit

Marit Gudmundsdotter f. 27.11 1795 g 1813 m Gulbrand Olsen Øylo f. 1779. Dotter:

Berit Gulbrandsdotter f. 28.8. dpt 16.9. 1838 død 16.9. 1916 g 24.11 1857 med Torstein Helgeson Kvale, Skjelhaugen f. 27.3. dpt. 19.4. 1832 død 13.10. 1921. Dei fekk tolv barn:

1. Sigrid f. 7.5. 1858 d. 18.9, 1949.
2. Marit f. 25.8. 1860 død i USA 1946, gm Christoffer Ormbrech. 5 barn.

3. Helge f. 30/9 1862 d. 7.4.1928 gm Maren Kattenvold f. 10.5. 1875 d. 8.12 1959. Tok over Skjelhaugen som er øvste garden i Kvålegrenda i Vang. 2 barn: Berit og Arnbjørg.
4. Gudbrand f. 30.11 1864 d. ugift i USA.
5. Torstein f. 17.1 1867 d. i USA 1946 gm Randi Ellingbø.
6. Ole f. 2.7.1869 død liten
7. Ingebjørg f. 26.10 1870 d. 11.2. 1960
8. Ola f. 24.12 1872 d. 21.10 1956, g 1901 m Anne A. Eltun f. 10.7. 1969 d. 1. oktober 1949. 3 barn: Bergit, Anders og Torstein
9. Anne f. 20.1.1875 d. 29.3. 1962, gm Eivind Bø f. 10/2 1871 d 2.12. 1958. 1 barn: Ragnhild
10. Anders f. 2.2. d. 26.3. 1882
11. Berit f. 13.2. dpt 8.4. 1883 døde i kikkhoste.
12. John f. 29.3. 1879 d. 8.8. 1966. g 31.12 1915 m Petra Hassel, Østre Toten f. 13.4. 1879 d. 16.4. 1960. 2 barn: Torstein og Henrik.

Sluttord

Forfattaren og Henrik, bror hans, som er død, er søner til John, son åt Berit og Torstein Skjelhaugen. Besteforeldra var heidersfolk. Det kunne vera mykje å fortelja om deim og andre i slekta, men det lyt stå over til ein annan gong.

Litteratur:

Bastian Svendsen: "Geistligheden i Hamar stift".
Kirkebøker og skifteprotokoller for Vang og Slidre.

Runestein frå Øye i Vang.

+ *ϕR : *NIMR : ÞR1 : Y11ϕR : ϕIRIX :
her huilir þora moder eirix
KRϕ01 : K11ϕR : 1101ϕR :
Prest pater noster

Om Pernille Larsdtr. Dårstadbakken, Toten

Av Reidar Reinsvollsvveen

Min to ganger tipp-oldefar Hans Hansen Dårstadbakken, Toten (1776-1860) var første gang gift med Pernille Larsdtr. Dårstad, også fra Kolbu. Vielsesdatoen var 18. april 1797. Jeg har til nå ikke vært i stand til å finne ut noe sikkert om hennes foreldre. Vitner ved vielsen var Erik Dårstad og Amund Skjølås, begge fra Kolbu.

Da Kristine, deres første barn, blir døpt i 1797, er den samme Erik Dårstad med. Men her er også Ole og Kristian Dårstad nevnt, samt Anne og Maren Skjølås. Pernille døde i barselseng da deres fjerde barn, datteren Maria, blir født 1810. Hun oppgis da å være 38 år og skulle altså være født ca. 1771-72. En Pernille Larsdatter Tollefsrudstuen er døpt 27/1 1771 og kunne passe. Foreldre var Lars Mortensen Jonsrud og Anne Christophersdatter Tollefsrudstuen.

Da sønnen Marthin ble døpt i 1820 (faren Hans Hansen var da gift for annen gang), var faddere blant andre Anders og Pernille Dårstad. Disse må vel ha slektsmessig tilknytning til den avdøde Pernille, men hvordan? kan en saktens spørre.

Den første datteren i det andre ekteskapet får som navneskikken var, navn etter Hans' første kone, Pernille. Pernille blir døpt 6. februar 1814 og mellom fadderne var: Erik, Anders og Kjerstine Dårstad.

Den Pernille som er fadder til Martin i 1814 kunne ha vært datter av Jakob Larsen Setne (1701-1768) gift med Mari Pedersdtr. Dotset (1704-1790). Deres datter Pernille er født 1733 og gift 1774 med Anders Hansen Dyrud øvre, Eina. Denne familien bodde på Dårstad 1735-53, mens Pernille og Anders bodde på Dyrud øvre, Eina.

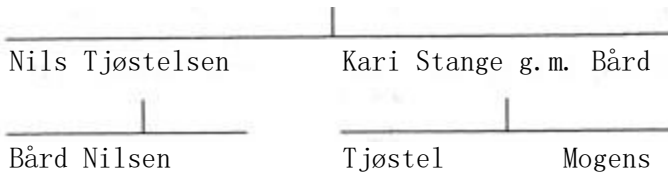
Er det noen som har flere opplysninger om disse folka, så antar jeg at det er spalteplass i tidsskriftet vårt. Det hender at det "stopper opp" for en og da er gode råd nyttige å få.

«Herr Tjøstel på Gran» og Rosensværdene

Av Herman Nettum

Det finnes minst to forskjellige versjoner om Herr Tjøstel, farfar til biripresten Bård Nilsen (ca. 1572-1635). En av dem går ut på at han het Tjøstel Christophersen Ouri til Hovin, g.m. Fru Karine Gast til Hafslund. Den andre versjonen, og som muligens er den mest håndfaste, er den ættetavle som Bård Nilsens søstersønn, sogneprest Mads Pedersen Aalborg laget. Den begynner slik:

Herr Tjøstel på Gran

Herr Tjøstel på Gran var trolig identisk med Tjøstel Nilsen, nevnt som kannik og sogneprest til Tegneby og Morlanda i Bohuslän i 1522 og som antas å være den samme Tjøstel Nilsen som var sogneprest i Eiker 1542-49. Hvorfor han kalles "på Gran" er ikke klart, men hvis han var prest der må det ha vært før han ble sogneprest i Eiker, for etter 1550 er det visstnok ikke plass for ham i presterekkene på Gran. Lengre bakover kan vi foreløpig ikke komme når det gjelder hans slekt. Når det derfor skrives at han "utvilksomt var av slekten Rosensværd", er vel dette å ta litt for hardt i. En gammel opplysning om at Bård Rolfsen Rosensværd og hans hustru, Fru Karine Tjøstelsdatter var tremenninger har sikkert bidratt til å holde på troen om en slektsforbindelse mellom Herr Tjøstels slekt og Rosensværdene. Jeg vil ikke påstå at det ikke kan være en eller annen forbindelse, men den må i såfall bevises.

I Bjørnstad-, Buruld- og Rustadbøkene er det satt opp ei stamlinje som går tilbake til det gamle norske kongehus. Han kalles der Tjøstel Bårdsen Rosensværd til Blekengård og Hafslund, g.m. Anne Axelsdatter Gyntersberg. Om sønnen,

Nils Tjøstelsen, står det også at han muligens kan være en sønn av Tjøstell Rolfsen Rosensværd. Om dette, se senere.

I boken Oudenstadslekten i Snertingdal, utgitt 1958, står det nederst på side 230: "I boken om slekten Rustad på østre Toten er Bård Nilsen på Biri oppført som sønnesønn av Tjøstel Bårdsen Rosensværd, men etter det som er nevnt foran om hans slekt på grunnlag av den av arkivfullmektig Midthaug offentliggjorte stamtavle med bemerkninger, og en artikkel av S. H. Finne Grønn i N.S.H.T. XIV side 291, er det således ikke rett. Bård Nilsen på Biri og lagmann Tjøstel Bårdsen Rosensværd var søskenbarn.

At Bård Nilsen var av slekten Rosensværd (Handingmand) er utvilsomt. I følge en artikkel av Leif Midthaug i Hedmark Slekthistorielags Tidsskrift bind II side 291, har hr. Tjøstel på Gran skrevet seg for Thiøstell Bårdsen Kongl. Maittis prouist offuer Hadelands og brukt Rosensværdenes våpen i sitt signet". Så langt artikkelen i "Oudenstadslekten".

Jeg forstår det slik at dette skulle være en korrigerings av Rustadboka, men resultatet er jo nøyaktig det samme!! Tjøstel Bårdsen er og blir sin egen morfar hvis han gjøres til samme person som Herr Tjøstel på Gran.

"Thiøstell Bårdsen Kongl. Maittis prouist offuer Hadelands" er selvfølgelig den samme person som den senere lagmann Tjøstel Bårdsen. Han bruker nemlig denne tittel da han i et brev datert 30.3.1575 etter fullmakt av daværende stattholder Poul Huitfeldt ga kvittering for regnskap av Øye kirke i Valdres. Brevet er nevnt i Oslo og Hamar bispedømmes jordebok og det fremgår der at Tjøstel ikke er geistlig prost, men en "regnskapsprost" (prokurator). Dette var før han ble lagmann i Opplandene i 1585/86 og lagmann i Oslo, i 1593. Han eide Bleken i Fåberg, Hafslund og dessuten Grettene i Borge og var gift før 14.9.1594 med Anne Axelsdatter Gyntersberg.

Det er også satt "likhetstegn" mellom Rosensværd og Handingmand fordi disse slektene brukte samme slektsvåpen. Slekten Handingmand kan med sikkerhet føres tilbake til befalingsmann over Solør og Østerdalen, Mogens Trulsen til Nordvi i Stange, død før 1552. Noen tilknytning til Rosensværd kan ikke direkte påvises, men siden de bruker samme slektsvåpen, kan det være en sidegren. Om den er agnatisk eller kognatisk er vanskelig å si noe sikker om (se senere).

Om Nils Tjøstelsen, far til Bård Nilsen, vet vi også svært lite. Han var nevnt i 1613, etter at han var død, i en gjeldssak i tingboken for Hamar lagdømme. Der er i allfall arvingene nevnt. De var Herr Bård på Biri, Audun og Amund Skyberg i Ringsaker (ikke Øyer), Peder Madsen Morsing, slottsprest, Tollef Kvarberg i Ringsaker (ikke Vågå) og Oluf Knutsen. Arvingene vedkjente seg gjelden og den ble betalt. Herr Bård på Biri var sønn til Nils Tjøstelsen, de andre arvingene var muligens svigersønner. (Arvingene er gjengitt etter en artikkel i N.S.T.)

En av grunnene til at Rosensværdslekten er ettertraktet i slektssammenheng kommer vel av at den skulle ha kognatisk forbindelse med Sudrheimætta og dermed det gamle norske kongehus. Dette er iflg. nyere forskning høyst tvilsomt. Ulf Holmgeirsson Lejonbalk var trolig gift to ganger, og datteren Åsa Ulfsdatter var visstnok av første ekteskap og således ikke datter av Cecilia Jonsdatter av Sudrheimsætta. Dermed faller denne forbindelsen bort både for Gyldenhornene og Rosensværdene (S. Otto Brenner m.fl.).

Når det så gjelder slekten Rosensværd finnes det så mange sannsynlige, mulige, trolige og kanskje-etterkommere at det ikke er lett å skille "klienten fra hveten", men jeg vil likevel gjøre et forsøk på å sette opp en enkel slektsoversikt der jeg har luket vekk de mest tvilsomme.

ROSENSVÆRD

1. generasjon:

1 Sjøfar, f. ca. 1340, bosatt på Østby i Skjeberg. 2 sønner,

2. gen. nr. 2-3.

2. generasjon:

2 (1) Rolf Sjøfarsen, prest, nevnt 1402-38. 1 sønn. 3. gen. nr. 4.

3 (1) Sigurd Sjøfarsen, lagmann i Tønsberg 1429-38, levde 1446, g.m. en datter av Oluf Torsteinsen Gyldenhorn til Elingård i Onsøy og Åsa Ulfsdatter som det var skifte etter 4.8.1433. 2 sønner 3. gen. nr. 5-6.

Minnetavle over Bård Nilsen i
Biri kirke.

3. generasjon:

4 (2) Gulbrand Rolfsen, nevnt 1445-75, geistlig, død uten kjente etterkommere.

5 (3) Sjøfar Sigurdsen, nevnt 1446, adlet 1458, nevnt siste gang 1478. 3 (4) barn. 4. gen. nr. 7-10.

6 (3) Nils Sigurdsen, adlet 1458, nevnt 1487-89, ingen sikre opplysninger om etterkommere.

4. generasjon:

7 (5) Brynjulf Sjøfarsen, nevnt 1487, ingen kjente etterkommere.

8 (5) Rolf Sjøfarsen, nevnt 1487. 6 barn 5. gen. nr. 11-16.

9 ? (5) Torgils (Truls) Sjøfarsen er en person som ikke er nevnt i noen kilder og som derfor anses som en tenkt person for at Handingmandgrenen skal kunne utgå fra Rosensværdene i en agnatisk linje med samme våpen. Hvis han har eksistert kan han ha vært far til sønnene Sjøfar og Mogens som har etterkommere.

10 (5) N.N. Sjøfarsdatter var g.m. Torgils (Truls) Eivindsen, nevnt 1490-1501, lagrettemann. Denne personen er historisk og kan være stamfaren til Handingmandgrenen som derfor blir en kognatisk gren av Rosensværdene. 2 sønner 5 gen. nr. 17-18.

5. generasjon:

11 (8) Tjøstel Rolfsen, usikker plass i søskenrekken, men han var ihvertfall barnløs da han arves av brødrene. Han kan derfor ikke ha vært identisk med Herr Tjøstel på Gran.

12 (8) Bård Rolfsen, nevnt 1551-56, d. ca. 1573, g.m. Karine Tjøstelsdatter d. på Hovin 16.2.1584, begr. Stange 1.3. Hun var da samme person som Kari Stange, se foran. 4 barn 6. gen. nr. 19-22.

13 (8) Sigurd Rolfsen, d. før 1556, lagrettemann i Skjeberg. Hans barn arvet broderloddet etter onkelen. 4 barn 6. gen. nr. 23-26.

14 (8) Sjøfar Rolfsen, lagrettemann i Spydeberg. 1519, hadde 6 ikke navngitte barn i skiftet etter ham i 1556.

15 (8) Asbjørg Rolfsdatter var tilstede ved skiftet i 1556 der hun fikk 1 pund i Stabo, 1 sold korn i Markestad og 1 hud i Bratteberg i Biri. Uklart om det er hun som har etterslekt i Ømark.

16 (8) Margrete Rolfsdatter var også tilstede på skiftet i 1556. Hun fikk 1 pund i Kykle i Skjeberg, 1/2 pund i Jernsiden, Nes, Romerike og 3 skinn i Tandberg på Toten.

17 (9) Sjøfar Torgilsen, Moen i Eidsberg 1514, etterkommere.

18 (9) Eivind Torgilsen, byfogd i Sarpsborg før 1529, etterkommere.

6. generasjon:

19 (12) Tjøstel Bårdsen til Bleken i Fåberg m.m. (se foran), død etter 1604, g.m. Anne Axelsdatter Gyntersberg, død etter 1608. Han kan heller ikke være Herr Tjøstel på Gran, men hans dattersønn. Mer om han foran. I datter 7. gen. nr. 27.

20 (12) Mogens Bårdsen til Østby, lagmann, nevnt fra 1562, fikk adelsskapet stadfestet 1582, d. 1.3.1593 i Oslo, g 1591 m Anne Eilersdatter Stygge. 2 døtre 7. gen. nr. 28-29.

21 (12) Anne Bårdsdatter nevnes i 1594 i bryllupet på Hallingstad.

22 (12) N.N. Bårdsdatter, g.m. Peder Christensen, lagmann i Agder 1583-1600. Ingen kjente etterkommere.

23 (13) Oluf Sigurdsen, nevnt i skiftet 1556, ingen kjente etterkommere.

24 (13) Gunhild Sigurdsdatter nevnt 1556.

25 (13) Valgerd Sigurdsdatter, 1556, g.m. Oluf Kaar, tvilsomt om hans barn var fra dette ekteskapet.

26 (13) Birgitte Sigurdsdatter, 1556, nevnes sist av Sigurds døtre.

7. generasjon:

27 (19) Karen Tjøstelsdatter g.m. Hans Mogensen Handingmand.

28 (20) Maren Mogensdatter nevnes 1610-50, g.m. Oluf Christensen Rytter som etterlot 4 barn.

29 (20) N. N. Mogensdatter g.m. Jon Teiste til Ek (D.A.A.)

Dette må betraktes bare som et skjelett av Rosensværdene. Det er klart at slekten må være atskillig større enn dette, men det er bevisene som mangler. Har en ikke dem, har en heller ingen forbindelse.

Utvandring til Amerika over Bergen frå Valdres

Det store fleirtalet av dei som drog til Amerika frå Austlandet, reiste over Kristiania. Men det var også mange som drog over Bergen, særleg da frå Vang i Valdres og Lesja i Gudbrandsdalen. Utvandrarane o/Bergen vart innførde i protokollar som nå er i Statsarkivet i Bergen. Desse har vorte skrivi av og ordna ved hjelp edb og den avskrifta som her kjem er gjort etter mikrofilmkort. Ingen ting er fullstendig heller ikkje utvandrarlistene, det finst eksempel på folk som ein veit har reist ut men som ikkje er nemnde. Men dei fleste utvandrarane er med. Når det gjeld dei som drog ut over Oslo, så kan materialet studerast i Statsarkivet i Oslo og det er grunn til å håpe at fullstendige utskrifter blir tilgjengelege med tida på tilsvarende vis som dei for Bergen. Så til utvandrarane over Bergen frå 1874 og framover. Men før vi set i gang, er det på sin plass å minne om at datoen som er nemnt er den dagen dei let seg registrere som utvandrarar og ikkje nødvendigvis den dagen båten la ut frå Bergen. Så gjer ein også merksam på at det kan kom inn feil av diverse grunnar, og at ein gjerne tar i mot kommentarar.

1874

Nils Andfindsen Hovland, strandsidder 47 år. Aurdal reiste med hustru Mette Hansdtr. Hovland 64 år med Allan Line 16. mars.

Anna Olsdtr. Bakken frå Vang i Valdres 25 år, husmannsdotter og med dotter Anna Olsdtr. Bakken 1 år begge reiste med Bergenslinien 13. april. Forloveden til Anna Olsdtr. var i Amerika frå før.

Gjertrud Knudsdtr. Grov, 25 år gift med Anders Larsen Grov 24 år, arbeidsmann og son Lars 1 år, alle fra Vang, reiste med Bergenslinien 14/4.

Østen Asbjørnsen Sveen, husmannsson, 22 år og Gjertrud Østensdtr. Strand, 19 år begge frå Vang og gifte, reiste med Norske Linie 2. mai.

Nils Olsen Kjos, husmannsson, Vang, 19 år, ugift, reiste med Norske Linie 2/5.

Ole Olsen Svienseie, 35 år, husmann (11 spesiedaler) gm Anbjør Knudsdtr. 33 år begge fra Vang, reiste med Allan

Linie 4/5 med fire barn: 1. Berit Tostensdr. 11 år, 2. Gjertrud Olsdr. 6, 3. Marit Olsdr. 3 og Knud Olsen 1 måned.

Kari Olsdr. Tuf, gardmannsenke, 63 år, mor, reiste i lag med søsterdøtrene Kirsti Endresdr. Tuf, 18 år og Ingerid Endresdr. Tuf 16 år med Bergenslinien 11/5, alle frå Valdres.

Ingrid Olsdr. Hilmen, gardmann 33 år og hustru Astrid Halvorsdr. 33 år og barna: Ole 13, Guri 9, Halvor 5 og Anne 2 år. Reiste med Bergenslinien 22/6, alle var frå Nord Aurdal.

Knud Evensen Plassen frå Nord Aurdal 50 år, ugift, reiste med Anker Linien 21/10.

Ingebrigt Olsen Hilmen, gardmann, 40 år, med hustru Astrid Halvorsdr. 33 år og barna Ole 13, Guri 9, Halvor 5, Anne 2, alle frå Nord Aurdal. Reiste med Bergenslinien 22/6.

Knud Evensen Platen, steinarbeidar, 50 år, frå Nord Aurdal, reiste med Ankerlinien 27/10. Ugift.

Alt i alt er det registrert 33 valdrisar som drog til Amerika over Bergen i 1874.

1875

Dampskipet Argo hadde avgang Bergen 11. mars og med 28 personar frå Vang i Valdres om bord. Registreringa skjedde 9. og 10. mars. Dei som da reiste ut var:

Anders Torstensen Sparstad, 30 spd. gardmannsson, 22 år.

Torkel Iversen Hemsing, gardmannsson, 30 spd. 21 år.

T. A. Dahl, gardmann, amerikansk borgar, ugift 32 år. f. i Vang, men heimstad Amerika.

Torger Larsen Grøv, gardmann, 34 år, gift.

Nils Olssen Grøv, husmannsson, 21 år, ugift.

Anders Guttormsen Nebstad, gardmannsson, 18 år.

John Torkelsen, gardbrukar, amerikansk borgar, 38 år, gift, f. i Vang.

Anna Evensdr. Øie, husmannsdotter, 30 år, ugift, billett frå Amerika.

Kirsti Andersdr. Brække, gardmannsdotter, 18 år.

Anfin Thomassen Hamre, gardmannsson, 16 år.

Ambjør Olsdr. Græv, husmannsdotter, 27 år, ugift.

Nils Guttormsen Nepstad, gardmannsson, 16 år.

Marie Gulbrandsdr. Opdal, husmannsdotter 22 år.

Dorthea Nilssen, husmannsdotter, 19 år.

Ambjør Andersdr. Kase, husmannsdotter, 18 år.

Ingeborg Ingebrigtsdtr Sveen, husmannsdotter, 27 år.
 Gunder Nilsen Lokreim, arbeidsmann, 25 år. Billett frå Amerika, reisetillatelse.

Elsa Knudsdtr. Sveen, husmannsdotter, 48 år., ugift, billett frå Amerika.

Ole Thorstensen Sveen, husmannsson, 15 år, billett frå Amerika.

Anfin Thomassen Hamre, gardmannsson, 16 år.

Anders Guttormsen Kasa, husmann, 45 år, med hustru Marit Thoresdtr. Kasa, 40 og barna Anders 16, Guttorm 13 og Anna 5 år. Alle med billett frå Amerika.

John Johnsen Sveen, gardbrukar, amerikansk borgar, 29 år, gift.

Østen Ovesen Kattevold, husmannsson, 20 år.

Ole Larssen Sti, gardmannsson, 21 år.

Alle desse reiste altså samtidig og med same båt. Dei andre som drog ut frå Valdres over Bergen i 1875 var:

Ole Knudsen Vistehagen, husmannsson, 27 år, Vestre Slidre. Reisetillatelse. Reiste med Runar Linje 10/3.

Ingeborg Finkelsen Evavold, 21. f. i Vang, busett på Røros, gift, mannen reiste også ut. Reiste med Allan Linien 5/4.

Knud Andersen Kvam, plassmannsson, 20 år, ugift, reiste med Allan Linien 19/4.

Ove Ovesen Bøe, gardmannsson, billett frå Amerika, 16 år.

Barbra Eriksdtr. Alstad, husmannsdotter 25 år, frå Øystre Slidre, Ugift, reiste med Anker Linien 20/4.

Ragnild Johnsdtr. Hovland, 40 år. f. i Aurdal, budde i Sogndal, gift, billett frå Amerika, reiste med American Line. Mannen reiste også.

Endre Endresen Hereid, innerst, 15 spd. reisetillatelse, 25 år. Aurdal, med kone Maren Halvorsdtr. Hereid, 18 år, Aurdal. Reiste med Bergens Linjen 1/6.

Lars Larsen Bondelie, 27 år, f. Nord Aurdal, busett på Voss, ugift, skomaker, reisetillatelse, 40 spd. Reiste med Allan Linie 15/6.

Halvor Sivertsen Strand, gruvearbeidar, 42 år f. i Nord Aurdal, gift, reiste med American Linie 30/6.

I alt reiste det da ut 38 frå Valdresbygdene i 1875 og av desse var 31 frå Vang.

Ætta på Hovin eller Stor - Håve. Bolt-Glommen ætt

Av Einar Austlid, Gausdal

1. Sunnolv Ivarson var sysselmann på Hedmark, nemnt i 1383 og 1412. Han var bror til Berdor Ivarson på Hovin. Sunnolv var gift med NN Ingridsdotter på Hovin i Fåberg. Ho skulle vera syster til sysselmanen i Gudbrandsdalen 1384-1415, Halvard Alvson på Sundbu i Vågå. Han var dotterson til sysselmanen i Sør Gudbrandsdal 1329-1345, Guttorm Eriksen.
2. Solveig Sunnulvsdotter på Hovin (1385 -etter 1436). Ho var gift med væpnaren Svein på Gaustad i Romedal som levde i 1436. Solveig måtte vera syster til Jorun Sunnulvsdotter som var gift med Harnikt Henrikson på Glømmen. Jorun og Harnikt budde på Hovin. Solveig og Svein hadde ei dotter:
3. Åse Sveinsdotter Gaustad (ca. 1415 -etter 1442). Ho vart gift med Niclas Olavson som fekk Hovin av bisp Olav. Bispem var son til Jorun i hennar fyrste ekteskap med Niclas Andresson Glømmen. Det store jordegodset på Hovin (det var part i 60 gardar), vart delt millom bisp Olav og Beinkt Harniktson, kongens høvedsmann i Gudbrandsdalen i 1442.
4. Gaute Olavson, nemnt i 1490, vart gift med Jorun Niclasdotter. Ho var født ca. 1442 og død før 1516.
5. Bjørn Halvardson (ca. 1445-1512) var lagmann på Hedmark og væpnar. Han vart gift med Marit Gaudesdotter Gaustad i Romedal.
6. Dyre Sevaldsen (ca. 1485-1548) var lagmann på Opplanda 1517-49. Han vart gift med Elin Bjørnsdotter. Ho hadde odelsrett til Hovin eller Håve i Fåberg. (Om Dyre Sevaldsen og hans ætt, sjå nedanfor).
7. Mogens (Mons Håkonson "Gyldenaar" var født ca. 1530 på Alsen i Jemtland. Døydde i 1564. Han vart gift med Magnhild Dyresdotter, dødt ca. 1525, nemnt i 1599.

8. Sevald Monsen "Gyldenaar" vart gift med Birgitta Olsdotter Skaktavl.

Ætta til nr. 6, lagmann Dyre Sevaldsen:

1. Bård Dyreson var rådmann i Oslo millom 1332 og 1361. Han åtte gods på Ringerike. Sjå Diplomatarium Norvegicum 2 s. 314, 4 s. 404-413, 418, 420, 5 s. 229.
2. Sira Dyre Bårdson var prest i Hoie, seinare i Norderhov. Nemnt millom 1356 og 1389.
3. Bård Dyreson d.e.
4. Erland Bårdson på Ringerike, død før 1444. Han er nemnt millom dei 36 utsendingane frå bondestanden som den 1. juni 1442 gav riksrådet fullmakt til å velje Christoffer av Bayern til norsk konge. Sjå Dipl. Norv. 3 s. 771.
5. Dyre Erlandson på Sørum i Hoie, nemnt 1444. Han var gift med Sigrid Jonsdotter.
6. Sevald Dyreson på Lunner i Jevnaker til Hovin i Fåberg. Fyrste kona hans er ukjent, men andre kona heitte Marit eller Maritte Gautesdotter. (nr. 5. i ætta på Hovin).
7. Dyre Sevaldsen, nr. 6 i ætta på Hovin.

Kjelde for dette oppsettet er: Einar Austlid: "Ætterøter for Austlid (i Gausdal) og andre Gudbrandsdalsgardar. Litt gardshistorie". 1985.

Ved Østre
Gausdal
kirke

Trekk fra Hans Nielsen Hauges

Av Leif A. Wien **besøk i Torpa**

Eldre folk i Torpa kunne berette om Hauges besøk i bygda. Det sies at han vanket i alle Torpa-bygdene, men var lite ute i Land, som de sier heroppe. Nå finnes det nok en beretning om at han også var der ute. Bl.a. fortalte en om en beretning fra en som gikk for presten at de traff en mann som de snakket med, men da de fikk mistanke om at dette var den person som de hadde hørt var etterlyst, ble de redde og sprang sin veg. Det var vanskelig å forstå, syntes vedkommende, for som han sa: "Alt han sa var pent og rent". Han var redd prestene, sa de her, og det hadde han nok grunn til, det var ikke bare bra omtale han fikk fra den kanten. Noen brev fra presten her til biskopen viser hvor de plasserte Hauge. Nok om dette, det er vel godt kjent dette forholdet mellom kirken og Hauge. - Noen fortellinger om Hans Nielsen Hauges virke i Torpa kan kanskje være mindre kjent.

Til Torpa kom Hauge fra Snertingdalen. Gamle Martin Bergum hadde fortalt at han kom til Kjensjord der Hans Kjensjord og Hans Engum hadde snakket med 'n. Anders Sollien (den eldre, som det står) hadde fulgt Hauge over åsen til Gausdal. Dette var mens Anders var hjemme i Skartlien. Det heter at Anders var "påvirket", og da de var vel fremme, sa Hauge at "nå har du vist meg vegen, nå er det min plikt å vise deg vegen". Han ga seg ikke før det klarnet for Anders.

Om Hans Nielsen Hauges besøk i Torgunsbøn forteller Olave Myhre: "En dag bestemor Torgunsbøn satt og spant, kom det inn en fremmed kar og hilste. Mannen satte seg og begynte å snakke om alminnelige ting, men dreide samtalen inn på gudelige saker, talte varmt og inntrengende om de ting som hører Guds rike til. Rokken til bestemor stanset og det ble stilt, alle lyttet. "Men hva er du for en kar, da?" sa bestemor. "Jeg heter Hans Nielsen Hauge", svarte mannen, "og nå ville jeg høre om å få lov til å holde samling her".

Bestemor visste ikke riktig hva hun skulle svare for alle kara var på kjøring, så hun visste seg ingen råd til å ordne med seter til en forsamling. Hauge bød seg til selv å ordne med dette, han drog opp i skålen og sagde til passelige

stabber som han la bord på. Han laget seter over hele stuegolvet. Bestemor sendte bud til de nærmeste granner som igjen sendte bud videre. - Det kom ikke så få, og Hauge preket inntrengende om hvor nødvendig det var å omvende seg og tro på Jesus Kristus.

Bestemor fikk forært av Hauge to bøker som han selv hadde forfattet. En tid etter dette beordret presten lensmannen oppover for å beslaglegge bøker som Hauge kunne ha etterlatt seg på sine turer. Dette fikk bestemor nyss om, hun tok bøkene og pakket vel inn, så tok hun og skar ut en torv i hagen og la bøkene ned der. Da lensmannsfolkene kom, kunne hun trygt låse opp både skuffer og skap og vise at der var det ingen bøker. Ja, Gudsordet var dyrt den tiden, men bestemor fikk beholde skatten sin og bøkene har vært tilstede her på Myhre i senere tid".

En gang kom Hauge til Smedhaugen på Vest-Torpa. Det var Ole Paulsen som bodde der da, omkring 1800. Ole Paulsen var klokkekaker og lærer. Da Hauge kom inn, fortalte han hvem han var og sa til Ole at han ville tro han som lærer var en god kristen. "Ingen er god uten Gud", svarte Ole lærd.

En gang kom Hauge til Smedhaugen på Vest-Torpa. Det var Ole Paulsen som bodde der da, omkring 1800. Ole Paulsen var klokkekaker og lærer. Da Hauge kom inn, fortalte han hvem han var og sa til Ole at han ville tro han som lærer var en god kristen. "Ingen er god uten Gud", svarte Ole lærd. Hauge ble glad, heter det for han ble bestandig så glad når han traff gudfryktige folk. Sønnen til Ole har fortalt at hans far hadde både nytte og hygge av samtalen med Hauge.

Fra Smedhaugen drog Hauge til Stadsvolden. Mannen der stod på låven, men det ble gitt beskjed om at Hauge var kommet. Mannen kom inn, men ble stående ved døren, og han skalv så lovottene ristet på hendene. Men Hauge talte så vennlig til ham at kom seg fort av skrekken.

Som sagt kjenner vi alle til stridighetene omkring Hans Nielsen Hauge, men han ble litt av en apostel for Torpa også, og hans venner fikk omsider lov å leve i fred med sitt liv. De fortsatte hans arbeid så godt de kunne, striden omkring dem la seg. Virksomheten utviklet seg til et slags brodersamfunn blant haugianerne med deres felles "far" og hans sønn som deres broder. Når det kom venner fra andre distrikter, ble de mottatt som søsken, det spredtes bøker utover, og ved

sammenkomster ble det lest flittig i disse. Det kan nok sies med full rett at Hans Nielsen Hauge bidrog til å vekke leselysten hos folk. Bibelen ble flittig lest og da fra perm til perm. Det var ikke sjelden å høre at den og den kunne bibelen fra perm til perm utenad. Flere lærte seg til å tale i forsamlinger, og de sammenkalte til samlinger på kjøkkenet som var det største rommet for det meste.

Vi skal ikke her utbre oss om denne del av vår lokalhistorie. Det ligger beretninger vel forvart i vårt bygdearkiv skrevet av bl.a. Maria Røberg-Kolsrud, Tora Skolmen og Ingeborg Sæther fra Torpa. Dette lille oppsettet er ment som et gløtt inn i det rikholdige stoffet som foreligger.

Torgensbøen i Torpa

Thomle gård i Nordre Land

Slektsforbindelse over bygdegrensene IV

Kobberstad - Skjefstad - Tokstad i Veldre

Av Jan Eilert Jaatun

Også denne gang starter "reisen" vår på Toten, og der ikke annet er sagt, ligger gardene som nevnes, på Toten.

1. De eldste brukerne på Kobberstad.

Kobberstad er nevnt alt rundt 1400, da sysselmannen Torstein Skjeldulfsson bodde der. Senere gikk garden i arv blant hans etterkommere inntil Gørvild Fadersdatter Sparre gav garden til kongen. Av leilendingene kjenner vi:

Haffwe Koffwerstad 1514

Staphen Kaaberstedt 1528

Anders Koberstad 1557/58 og 1560/61, han var lagrette-
mann i 1553.

Vi vet ikke om noe slektskap mellom disse første brukerne av garden. De kan ha vært i slekt selv om de bare var leilendinger, men det vet vi ikke pr. i dag.

Brukeren i 1612 heter også Anders. Han kan være sønn eller sønnesønn av den eldre Anders, men vi vet ikke noe sikkert om det heller. - Odelslistene i 1615 viser at Anders Kobberstad skatter av:

6 skinn i Dulstrud

3 skinn i Bellerud

Det samme gjorde han i 1624, men da hadde han dessuten:

1 fjerding i Taraldrud.

Kanskje kan en videre studie av disse odelslistene finne flere deleiere i de samme gardene og dermed antyde slektskap med Anders. Spesielt godset i Taraldrud er interessant, da vi vet at også Hadelands bønder har odel der. Anders Juelsen Åvedal fra Alm i Brandbu har gods der bl.a. i 1662.

Anders Kobberstad er bruker til o. 1637. Hans enke Rønnaug overlater da halve garden til sønnen Anders Andersen. Rønnaug skatter i 1642 av 3 skinn i Bellerud, mens en Jens Andersen Hoff i Gran sitter med bondegodset i Dulstrud. (Opplysning fra Alf Gyland i Oslo). I samme skatteliste fra Hadeland 1642 skatter ei Rønnaug Helgesdr. av godset i Bellerud. Det er da fristende å trekke den slutning at Jens Andersen Hoff er sønn av Anders Kobberstad og at Rønnaug

Kobberstad er den samme som Rønnaug Helgesdatter på Hadeland som vel har bodd hos sønnen. I 1645 er hun imidlertid på Toten igjen, da Anders Kobberstad betaler "kopskat for sig, quinde og moder".

Så rart det enn kan virke, ser det ut som om også Anders Andersen Kobberstads farmor har hett Rønnaug. I sakefalls-listene i lensregnskapene i Riksarkivet ser vi for skatteåret 1612-13 at Rønnaug Pedersdatter på Kobberstad måtte bøte 2 daler "formedellst enn Thiuff, som thog enn sølffschie fra hinde och hun udj lønndomb lod sig forenne med samme tiuff".

I en rettsak som Tollef Smeby fører i 1649 vitner ei Rønnaug Kobberstad, som sies å være 100 år gammel og født på Kraby. Dette kan være Rønnaug Pedersdatter. Hun som sier hun er født o. 1550 blir for gammel til å være den Rønnaug som er mor til Anders Andersen Kobberstad som ble født omkring 1602. Derimot er hun nok mor til en Peder Andersen på Kobberstad som i 1622-23 måtte bøte 6 1/2 daler og 1 ort for leiermål med sin festekvinne Marte Ellingsdatter.

Men jeg er selvsagt klar over at 100 års oppgaven i 1649 kan være for høy og at også Rønnaugs farsnavn i skattelisten

Men jeg er selvsagt klar over at 100 års oppgaven i 1649 kan være for høy og at også Rønnaugs farsnavn i skattelisten 1642 kan være feil. Dersom den forøvrig ukjente Peder Andersen Kobberstad dør tidlig, er det bare naturlig at en yngre bror Anders Andersen blir neste bruker. Skal vi derimot tolke kildene slik de er, må Peder Andersen være farbror til Anders Andersen Kobberstad f. o. 1602.

I 1674 ble det holdt skifte etter Åse Andersdatter Askjum, enken etter Guttorm Askjum. Hun etterlot seg 2 lispund odelsgoods i Dulrud. Det kan tyde på at også Åse er fra Kobberstad og er søster til Anders Andersen Kobberstad.

Denne skattet i 1645 av 1 hud i "Ensrud" i Ringsaker og 1 fjerding i Skjefstad. Det var den opplysningen som fikk meg interessert i Kobberstad-folkene i første omgang.

2. Brukere og eiere av Øvre Skjefstad

I 1612 heter brukeren på garden Hågen, men alt i 1613 kommer Søren Stensen fra Majer dit. Han eier i 1615-45 1/2 pund i Skjefstad. I 1653 nevnes hans enke Ragnhild, men han er helst død lenge før, for i 1647 var Jon Tollefsen fra Lier i Redalen bruker. Ingen av disse hadde derimot noe gods i "Ensrud".

Ja, det var forresten ingen gard i Ringsaker som het Ensrud, derimot en i Veldre som het Jonsrud og som lå under Tokstad. Tokstad kunne i 1958 feire 600 års jubileum som kildedekket gard, og i den forbindelse ble det utgitt en gardshistorie. Der nevnes blant annet et arveskifte den 17. oktober 1628 etter forlengst avdøde Oluf Hågensen Tokstad. Hans odelsgoods var:

Tokstad med rudstedet Hårstad 3 1/2 hud

Bjørke 1 1/2 hud

Båberg 2 1/2 hud 3 skinn

Lien, lille 1 hud

Offersrud 7 skinn

Jonsrud 1 hud 1 skinn

Sørlunden 1/2 hud og ...

Hovindsether 8 skinn

Trondhus i Vang 7 skinn

Skjefstad på Toten 1/2 pund.

Før delingen fikk barna av 1. ekteskap med Ingeborg Olufsdatter 1 1/2 hud i Trondhus og Skjefstad. Disse barna var:

1. Christen Olufsen Bjerke i Veldre.
2. Haagen Olufsen, var død, men hadde med sin kone Ragnhild Paulsdr. en datter Anne Haagensdatter.
3. Siver Olufsen, hadde slått i hjel en mann ved navn Gunder Olsen og ble derfor dømt fredløs. Hans formue ble tildømt kongen. Dessuten ble inndratt 5 sk. odelsgoods i Båberg som halvbroren Tore Olufsen innløste i 1619/20 med 10 daler. Dette ser vi av sakefallslistene for Hedemarken. I selve skiftet sies det at Tore innløste 2 1/2 sk i Tokstad og halvbroren Gudbrand 2 1/2 skinn i Båberg. Dette godset ble også trukket fra før godset ble skiftet.
4. Gjertrud Olufsdtr.
5. Ingri Olufsdtr.

Oluf Hågensen barn i 2. ekteskap med Eline Gudbrandsdr. Rekstad i Stange var:

6. Hans Olufsen Båberg, hans sønn Erik Hansen ble bruker på Grimstad på Toten.
7. Thore Olufsen Tokstad.
8. Gudbrand Olufsen Lien
9. Sigrid Olufsdtr. gm Laurits Hvalstad.
10. Randi Olufsdtr. gm Torger Dælin
11. Ingeborg Olufsdtr. gm Laurits Lauritsen Bratt på By i Veldre.

Når Søren Stensen Skjefstad i 1615 og 1624 og enda i 1642 og 1645 står oppført med 1/2 pund i Skjefstad, så er dette Tokstadslektens odel i garden. Hele bondegodset var den gang 1 pund 1 hud. Eierne var i 1615 og 1624: - Søren Skjefstad 1/2 hud. Audgier Herberg i Ringsaker 1 fjerding (i 1624 hadde Jon Herberg med sine tre søsken 1 fjerding + 1 fjerding pantegods). Dag Lunder på Hadeland 1 hud.

Hvem som har den siste fjerdingen vet jeg ikke, men pantegodset som Jon Herberg og søsken hadde i 1624, må være av Søren og Tokstadslektens gods, og kanskje det nettopp er denne fjerdingen som blir tatt unna før delingen ved skiftet i 1628.

I 1657 eide Jon Skjefstad 1/2 pd, Kjeld Herberg 1/2 pd. og Paul Morstad på Hadeland 1 hud. At ingen på Tokstad skatter av noe i Skjefstad i 1615 og 1624, må bety at Søren Skjefstad på en eller annen måte har hatt "rett" til dette godset. Hågen Skjefstad i 1612 må derfor være Hågen Olufsen fra Tokstad. Da han dør 1612/13, gifter så enken seg med Søren Stensen fra Majer som 1613/14 overtok Skjefstad.

Og som vi alt har nevnt, het Sørenns enke i 1653 Ragnhild, om enn nevnt uten farsnavn. At hun i 1628 fortsatt kalles enke etter Hågen Olufsen, må være rent arvebettinget. Det var derfor hun var til stede på Tokstad.

Og kanskje kan det samme være tilfelle i 1653, da Ragnhild kalles Søren Skjefstads enke. Da er det for å svare på Sørenns utestående forretninger hun er nevnt. Hun kan da alt i 1647 være blitt enke og gift på ny med Jon Tollefsen fra Lier i Redalen. At både Søren og Jon har giftet seg med en eldre enke, kan forklare at vi ikke kjenner etterkommere etter dem.

En annen mulighet er det jo at Jon Tollefsen er blitt gift med en datter av Ragnhild Paulsdr. og Søren. Da kan Søren Stensen godt ha levd til 1653. Anders Andersen Kobberstad brukte dessuten et seglmerke som kan være arvet fra Tokstadætten - et anker. Det bruker Anders i 1648 og Oluf Hågensen Tokstad.

Tavle I Kobberstad

Anders Kobberstad
-1553-60/61-

Peder
kraby

!

!

Anders
Kobberstad 1612

x

Rönnaus Pedersd.
kraby
f. 1550 - 1612/13-

Anders
Kobberstad
-1612/13-

x

Peder Andersen
Kobberstad 1622/23

x Rönnaus Helgersd.
-1637-42-45-

Anders Andersen
Kobberstad
f. 1602

Jens Andersen
Hoff i Gran
-1642-63-

Åse Andersen
-1674-
x
Guttorm
Åskjenn

x Anne Haasensd.
Skjeftad

!
barn
se tavle II

Oluf Haagensen Tokstad
- 1575 - 1607 -

*1) Ingeborg Olufsdtr.

Haagen Olufsen x Ragnhild Paulsdtr.
Skjefstad 1612 - 1628 - 53 -

*2) Søren Stensen
Skjefstad 1613
fra Majer

Anne Haagenodtr.
+ 1674

x
Anders Andersen
Kobberstad
o. 1602 -

segl 1613

Haagen
Andersen
o. 1649 -

Søren
Andersen
Kobberstad
o. 1650 -

Rønne
Andersdtr.
x
Ole
Larsen
Mølsted

Berte
Andersdtr.

x
Nils
Abrahamsen
Kobberstad
fra Hveem
o. 1635 - + 1692

kamhje også

Mari Andersdtr.
o. 1640 - 1720

x Gulbrand Haraldsen
Skjefstad
fra Gårder

Om Tokstadætten videre bakover henvises til før nevnte Tokstadbok og artikkel i Hedmark slekshistorielags Tidsskrift, bind 1.

MER OMKRING MARTE TJØSTELSDTR. BREDSVOLD

Av Per Bjørnerud.

I Tidsskriftet nr. 3. 1986 s. 55-57 skrev jeg om aner for Marte Tjøstelsdatter Bredsvold, som jo ble gift og fikk åtte barn på Toten i ekteskap med Anders Gundersen Kraby. Hun har en stor etterslekt på Toten, det er mange som har henne blant forfedrene sine både en og flere ganger. Jeg skal bare her gi en liten oversikt over barna til Marte og Anders.

1. Ole Balke, + 1739, 66 år gm Eli Hermansdtr. Hanestad + 1763, 86 år
2. Peder Gihle + 1742, 58 år g 1 m Karen Hermansdtr. Hanestad (1688-1711) g 2 m Anne Nilsdtr. Hoel, Nes, Hedmark (1702-58).
3. Pernille (1675-1761) gm Tolief Haagensen Smeby (1670-1733)
4. Anders Kraby (1685-1767) gm Eli Halvorsdtr. Stabo.
5. Jens 1679-1751
6. Gunder 1681-1762 g 1709 m Marte Torkildsdtr. Majer
7. Berte, skifte 1732 gm Erik Ellingsen Serstad (1662-1729)
8. Magnild gm Halvor Busvold, Romedal.

Jeg kan også ta med at en tante til Marte Tjøstelsdatter ble gift til Toten og fikk mange etterkommere der. Hun hette Pernille Ramusdtr. og ble gift med lensmann Finn Lauritsen Lunna på Toten (1634-1673). De var beslektet i 4de ledd, da Finn var oldebarn av Laurits Sivertsen Moldstad, som var gift med en datter av Eivind Mogensen Stor Ree i Stange, død 1574. (Se Tidsskriftet nr. 3, 1986, side 55, person nr. 48). - Pernille og Finn fikk disse barna:

1. Lars f. 1664
2. Nils
3. Peder
4. Karen (1671-1742) gm lensmann Ole Andersen Petlund i Stange (1670-1716)
5. Mari gm Nils Pedersen Kvikstad.

Nå over til anetavle for Marte Tjøstelsdtr. i Tidsskriftet nr. 3, 1986. Der til nr. 18 og 24 i tavlen over Hovinætten i Fåberg. Hans navn var Sunnulf Ivarson, og han var sysselmann i Søndre Hedmark. Han var etter Ættesog for Gudbrandsdalen, bind nr.

I gift med en søster av Hallvard Alvson på Sandbu i Vågå. Deres far var enten Alv Finnson på Skåden i Øyer av Hundorpætten eller væpneren Alv Pålson av Trosset i Fåberg. Deres mor het Gyda og var datter av Guttorm Eirikson og Elin Olavsdr. Guttorm Eirikson var sysselmann i Søndre Gudbrandsdalen 1329-47 og ridder 1347-48. Guttorm førte Sudrheimsættens våpen, en rød seksbladet dobbelt rose i gullfelt. han hørte nok til Sudrheimsætten på en eller annen måte. Hans far ? Eirik Hudfat, ridder og sysselmann i Søndre Gudbrandsdalen, død før 1329, var muligens en sønn av Ivar Jonson Sudrheim, som døde i 1310. Ivar var en bror av Haftor Jonson, som var gift med Agnes Håkonsdr. Ivar og Haftor var oldebarn av dattersønnen til kong Harald Gille. Haftor Jonson hadde en sønn Sigurd Haftorson, og det viser seg at han og Guttorm Eirikson har eid parter i en nå forsvunnet gard Vinjarvall i Sørum på Romerike. Det kan tyde på nært slektskap. Guttorm var født ca. 1285 og døde i 1350 under Svartedauen sammen med sin kone Eli Olavsdr. til Tomb i Råde i Østfold. Elin og hennes bror arvet i 1317 storgarden Tomb etter faren Olav, som døde i 1317.

Nå tilbake til Sunnolv Ivarson, han var sysselmann i Søndre Hedmark, nevnt 1383-1415, kjøpte gjennom en årrekke gardparter i Imset i Løten. Han hadde også en sønn Arnbjørn, først prost i Bergen, så biskop i Hamar. Navnet Arnbjørn og det at han først virket som prost i Bergen kan tyde på at han hadde slektsforbindelser med Byrættten på Vestlandet. Mor til Arnbjørn og Jorunn var sannsynligvis en søster av Hallvard Alvson på Skåden i Øyer. Hallvard brukte våpen med pil gjennom elglår, samme som sysselmannen Torstein Skjeldulvson på Toten. Dette våpenet brukte også Byrættten i Hardanger. Dette våpenet hadde Hallvard Alvson fått gjennom sin far Alv Finnson eller Alv Pålson. En av disse var muligens i slekt med Arnbjørn Ogmundson på Byre, n. 1345, eller hans far Ogmund Peterson på Byre n. 1318-32. Det var en rådmann i Oslo som hette Gyrd Pålsson, som brukte det samme seglmerket som Hallvard Alvson. Gyrd kunne muligens være en bror til Alv Pålson og en onkel til Hallvard.

Alv Pålson eide også jord i Vinjarvall i Sørum sammen med en annen (?) svigersønn av Guttorm Eirikson. Det skulle tyde på at Alv Pålson var svigerfar til Sunnolv Ivarson og far til Hallvard Alvson på Skåden i Øyer. Men det kan like gjerne ha

vært Alv Finnson som har vært faren, for han eide faktisk Skåden i Øyer eller en del av den. Alv Finnson var sønn av Finn Tjøstolfson på Hundorp n. 1273, 1323, 1330. Han igjen var sønn av Tjøstolf (Håkonson) Dikter på Hundorp i Sør Fron, f. ca. 1250, død ca. 1330. Det er skrevet en god del om disse slektene i NSHT og Hedmark SHT og Ættesoge for Gudbrandsdalen. Det har vært veldig mange forskjellige og motstridende meninger om disse slektskapsforholdene, så leseren får selv dømme hvem som har rett. Jeg legger ved noen kildehenvisninger.

Ættesoge for Gudbrandsdalen bind I s. 33-34.

Hedmark SLHT bind II s. 80-81

Norsk Slekstshistorisk Tidsskrift nr. V s. 185, nr. VI s. 184, nr.

VIII s. 390, nr. XIV s. 215-37, nr. XV s. 144-162 og 219-40.

Det skal også legges til at for å få et inntrykk av hvor mektig sysselmannen Guttorm Eirikson og hans kone Elin Olavsdr. var, så ble etterkommerne deres giftet inn i de mektige adelsfamiliene Smør, Munk (Gudbrandsdalen), Sudrheimsætten, Stumpe, Bolt, Bratt, Friis, Galle, Skade/Kraus, Rosenkrantz, Kruckow, Losnaætten, Molteke, Roos (svensk) og Dag og Natt (svensk). Dette, var på 13-1400-tallet.

Jeg legger også ved seglet til hr. Guttorm Eirikson. Det hadde overskriften: S'GV(DTHO)R(MI) (FI)LII. EIRICI. Det er nr. 184 i "Norske Sigiller".

TIPS

Statsarkivet i Hamar har etter en idé fra Fåberg Historielag skrevet av på magnetbånd kirkebøkene for Fåberg 1730-1813. Dernest er opplysningene ordnet på fornavn, farsnavn, gardsnavn, eller kronologisk, og er innbundet i flere bind som står på lesesalen i Statsarkivet, Hamar. Det er et veldig materiale som på denne måten er blitt lettere tilgjengelig enn om en bare skulle ha kirkebøkene å lete i.

Folketellinga for Kongsvinger for 1885 er behandlet på lignende vis og dermed mer tilgjengelig for bruk enn tidligere. Blant annet vil det være lett å finne tilbake i originalen og ellers finne fram til de personer en leter etter.

Vigde i Slidre i Valdres 1724-1814 er også avskrevet og ordnet.

Borgere i Lillehammer 1843-1906 er avskrevet og ordnet på tilsvarende vis. Det er imidlertid få fra Vestoppland nevnt i disse listene, og blant dem er Niels Nielsen Dyve f. i Land 4. mai 1821, han ble urmaker og Erik Gulbrandsen Halmrast f. i Land 1821, som ble garvermester.

Til sist nevner vi at det er laget register til Hadeland og Land sorenskriverembetes dombok I 1847-1858. De opplysningene en finner er navn, etternavn, gardsnavn dato for domsavsigelsen og eventuelle merknader.

Arbeidet med å EDB-behandle historisk materiale i Statsarkivet i Hamar er således kommet i god gjenge og vil sikkert fortsette. Slekthistorisk materiale egner seg særlig godt for den slags behandling. Men samtidig vil en vel finne det naturlig å bruke originalprotokollene ved siden av.

Svar på tidligere spørsmål

Spørsmål nr. 47, retting i nr. 3/1986

Terje Tandsæther kommer med noen nyttige rettinger - jeg har bare noen tilføyelser i tilfelle noen skulle være interessert:

1). Johanne Olsdr. Mælum f. 1741, datter av Ole Gulbrandsen Mælum og hustru Margrethe Johansdr. Skifte etter Ole i 1742. Barn: Henrik 12, Magrete 8, Sophie 6 og nevnte Johanne 1 år gammel.

2). Ole Gulbrandsen var sønn av Gulbrand Bjørnsen Mælum og hustru Ragnil Olsdr. Ragnil skiftet på Mælum i live i 1730 - fordi hennes mann "havde reiste fra hende med en anden Qvinde..."

3). Gulbrand Bjørnsen var sønn av Bjørn Gulbrandsen Mælum, nevnt 1666.

4). Johanne og Ole Haldorsen Høgden hadde disse barn: Ole f. 1788 (døde ung), Peder f. 1781 og Ole f. 1786.

5). Ole Halvorsen Tømtstuen gm Beret Johansdr, var sønn av Halvor Jonsen Taraldsrudløkken, som igjen var sønn av Jon Pedersen Avset fra Brøttum som kom til Taraldsrud. - Denne Ole H. døde 1795. Hans enke nr. 2 - Anne Knudsdr - giftet seg igjen med Finboe Eriksen Taraldsrudløkken.

6). Beret Johansdr. f. ca. 1724 død 1783, var første gang gift med Ole Arnesen Tømtstuen, hvis slekt kom fra Kind i Torpa, og i dette ekteskapet hadde hun 6 barn, bl.a. Magnild som kom til husmannsplassen Trallerud. Magnild ble mor til susendølingen Ole Olsen Tralrud (i Hattfjelldal, Nordland). - Jeg har flere informasjoner rundt punkt 5 og 6 hvis noen er interessert.

Med hilsen Bjørn Herberg, Randgårdsveien 5e, 2600 Lillehammer.

Spørsmål nr. 73, 3

Halvor Halvorsen Evang f. ca. 1653 var sønn av Halvor (Halvorsen) Evang død ca. 1660 og Åse NN. I følge skattematene het brukerne på Evang østre, Halvor fra 1616 til 1659. Dette er en lang brukertid for én og samme person, så det er vel sannsynlig at det har vært far og sønn som begge het

Halvor. Halvor Halvorsen som kom til Øfstaas, var eldste sønn og således 3. generasjon Halvor.

Herman Nettum

Spørsmål nr. 110, pkt. 1

Spørsmålet gjaldt John Gulbrandsen Skjølåsstuen eller Ringen f. ca. 1776. Solveig Nordeng, Lena har forsøkt å finne fram og mener at foreldrene til John kunne være:

Gulbrand Jensen g 1776 med Mari Christensdr. f. 1749. De hadde den 9. november 1780 til dåpen en sønn ved navn Jens, i Feiring kirke. Og hun mener å ha sett eksempler på at navn som Jens og John stundom har "gått noe om hverandre".

Foreldrene til Mari Christensdr. var så Christen Andersen Hoel i Kolbu gift 1747 med Gunhild Jensdr. Hoel. Solveig Nordeng har mer opplysninger om de to sistnevntes aner og bakgrunn. Men det springende punktet blir da naturligvis om det er mulig at Jens Gulbrandsen dpt. 1780 er identisk med John Gulbrandsen.

Spørsmål nr. 111, pkt. 2

Arne Tidemandsen ble døpt 12/11-1780 av foreldre Tidemand Syversen Rude og Kari Erlandsdr. (fra Skaransæter). Tidemand Syversen Rude (eller Røang) selger ved skjøte av 26/7-1781 sin 1/4 i garden Røang. Tidemand Syversen er sønn av Syver Olsen Røang. Mer om forfedre/slektsrekke bakover finnes i "Valdressoga".

Arne Tidemandsens mor, Kari Erlandsdr, f. 1755, er datter av Erland Simensen Skaransæter, dpt. 7/10-1718 og hustru Dordi Arnesdr. (fra Langedrag) dpt. 4/1-1722.

Sønnev Thoresdr. har jeg også lett en del etter, og jeg tror hun muligens kan være den Sønnauf Toresdr. som er 13 år i 1801, på Hollingdahlen i Land. Dette vet jeg foreløpig ikke sikkert, og får eventuelt komme tilbake med dette senere. Vet spørsmålsstilleren eller andre hvem Arne Tidemandsen og Sønnev Thoresdatters sønn Ole, f. 5/8-1811, ble gift med?

Med vennlig hilsen Ase Glemmestad, Kapp.

Nye spørsmål

Spørsmål nr. 113

A - Anders Julsen er oppgitt som far til uekte tvillinger f. 26.03.1821 på Ryen i Skedsmo. Han tjente på Skjetten (Ankerske Fideikomis) og var i 1821 nylig innflyttet fra Gran sogn på Hadeland, står det. Ingen senere opplysninger om Anders Julsen er funnet i Skedsmo eller i nabobygdene. Både Skjetten og Ryen var knyttet til sagbruksmiljøet i Sagdalen (Strømmen). Folketellingen for Gran 1801 sammen med kirkebøkene leder fram til to personer som er gamle nok til å kunne være den aktuelle Anders Julsen:

1 - Anders Julsen Bleiken. Jøel Andersen og Marthe Olsdr. Blegen døper sønnen Anders i 1797. Han konfirmeres 1810, og dør ugift hjemme på Bleiken 12.04.1843.

2 - Anders Julsen Nestegge-eiet. Jøel Arnesen og Ragnhild Jøelsdr. Nestegge-eiet døper sønnen Anders i 1799. Moren Ragnhild dør 1804 - 47 år, og etter dette nevnes hverken faren Jøel Arnesen f. 1760 eller sønnen Anders Julsen mer på Hadeland. - To andre søsken fra Nestegge-eiet lever opp:

a - Hans Julsen f. 1785 g. 1807 på Teiterud/Teiterudeiet på Eina med Siri Nilsdr. De fikk 1810 sønnen Anders i Hagerstuen på Toten.

b - Berte Julsdr. f. 1790 g. 1813 med Hans Amundsen Rå. De bodde i Bilden-eiet og Bleiken-eiet og fikk barna: Amund 1815, Ragnhild 1818, Torsten 1822, Torsten 1825. - Ingen faddere av nærmeste Berte-slekt er notert.

Spørsmål: Finnes det opplysninger som kan knytte Anders Julsen Bleiken eller Nestegge-eiet til et opphold i Skedsmo i 1820 og senere? Hvor tok far og sønn Jøel Arnesen og Anders Julsen Nestegge-eiet vegen? Jeg tenker da på konfirmasjon, giftermål, død m.v. At broren Hans i 1810 døper en sønn Anders, kan tyde på at Anders Julsen Nestegge-eiet allerede er død i 1810. Muligheten for at en tredje Anders Julsen er flyttet inn i Gran sogn etter februar 1801, for så i 1819-1820 å ha flyttet videre til Skedsmo, bør kanskje tas i betraktning.

B - Abraham Nilsen og Kari Evensdatter giftet seg 1729 og bodde senere i Alvstadhagen på Toten. De fikk barna: Lispet 1730, Nils 1732, Berte 1735 og Mari 1738. Søker

opplysninger om Abrahams og Karis aner.

John F. Jacobsen, Rektorhaugen 47, 0876 Oslo 8.

Spørsmål nr. 114

Jens Olsen Eng, Østre Toten og Mari Larsdr. Skullerud ble viet 7/11 1716. De ble bosatt på Svenskerud. Jens Olsen var født ca. 1684, og døde i 1744. Kan han være sønn av Ole Jensen Eng, 9 år i 1666 og nevnt i et skifte på Eng i 1664, etter Ingeborg Erlandsdr. gm Jens (Pedersen) Eng? Hva het i så fall hans mor?

Med hilsen Anne Marie Markussen, Kapp.

Spørsmål nr. 115

Ragnild Gundersdr. Bjugstad og Jakob Olsen Berg fra Toten ble viet 27/12 1745 i Vardal. Forlovere var Hans Egstad og Ole Bjugstad. Ved trolovelsen er hun nevnt som Gunild, men det må være feilskrift av presten, da hun både ved vielsen og seinere blir kalt Ragnild. De får flere barn, alle født på Grøtberg i Østre Toten. Hun blir begravet 7/2 1781, og alderen viser at hun skal være født i 1723. Det ble holdt skifte på Hekshus 6/4 1781. - Har noen kjennskap til hvor hun var født, og hvem hennes foreldre var? Jeg har lett en del i kirkebøkene for Vardal, men uten noe særlig resultat.

Med hilsen Anne Marie Markussen, Kapp.

Svar:

Ragnild Gundersdr. Bjugstad. Undertegnede har vært på Eiktunet for å undersøke om slekten på Bjugstad, men fant ikke stort mer enn det som står i Vardal Bygdebok. Ragnild Gundersdr. må være datter av Gunder Gulbrandsen Bjugstad, som sammen med Lars Johansen var brukere på Øvre Bjugstad i 1724. Gunder må være sønn av Gulbrand Larsen som sammen med Ole Larsen tidligere bruker 1 hud av Bjugstad. Gunders sønn Ole Gundersen kjøper sammen med Lars Johansen og Ole Larsen hver sin del i Bjugstad på auksjon på Hovinsholm i 1751 av slekten Brockenhus.

Med hilsen Per Braastad

Spørsmål nr. 116

I Tidsskrift nr. 3 for 1986 skriver Herman Nettum om amerikansk slektsforskning og om bruken av tvilsomme kilder. Han er av den mening at ei stamtavle i Braathen-boka, som Håvard Skirbekk i si tid utarbeidet, kan være tvilsom. Da jeg har "hengt" meg på ei linje som Håvard Skirbekk fører tilbake til kongsdattera Agnes Håkonsdatter, håper jeg å få en kommentar og eventuell rettelse av denne:

1. Berte Ivarsdr. Mellom Haug, Elverum, død 1754
gm Alv Halvardsen Øverby, Våler.
2. Ivar Ottarsen Mellom Haug 1644-1689
gm Tora Knutsdr. Knausen, Våler, død 1685.
3. Berte Ivarsdr. Østerhaug
gm Ottar Bjørnsen på Mellom Haug, fra Tøråsen i Våler
1604-1686
4. Anne Salvesdr. Lunde, Holt i Aust Agder
gm Ivar Strømmesen Østerhaug, død før 1640.
5. Maren Lauritsdr. Lystrup
gm Salve Olsen Lunde, Holt i Aust Agder.
6. Anne Nilsdr. Skak
gm Laurits Nilsen Lystrup til Barland, nevnt 1582 og 1603.
7. Nils Jonsen Skak til Ulefoss og Kaupang (1540)
gm Adelus Finnsdr. Rotsvik på Samsal i Ringsaker.
8. Gunild Staffansdr.
gm Jon Nilsen Skak d.y. (1513).
9. Staffan Engebretsen Månestjerne
10. Ulvhild Brynjulvsdr. til Holleby
gm Engebret Staffansen (1459)
11. Brynjulv Jonsen 1358-1422
gm Ingeborg Bengtsdr.
12. Katarina Jonsdr.
gm Jon Brynjulvsen Bolt.
13. Jon Havtorsen til Borregård og Huseby 1312-1397
gm Birgitta Knutsdr. Lejon (svensk adelsdame)
14. Agnes Håkonsdr.
gm Havtore Jonsen av Sudreim (Sørum på Romerike).

Kilder:

Håvard Skirbekk: "Ætlinger av kong Håkon V i Solør og Østerdalen". Årbok for Glåmdalen 1981.

Håvard Skirbekk: "Ættetavle for Inger og Gudbrand Bækken". 1959. Med hilsen Anne Marie Markussen

Kommentar til spørsmål nr. 116

En av de tvilsomme stamlinjer jeg nevnte i nr. 3/1986 av Tidsskriftet gjaldt Ludvig G. Braathens bok "Veien fremover" der Håvard Skirbekk hadde laget ei stamlinje fra Ludvig Braathen til Halvdan Kvitbein, konge i Solør. Denne stamlinjen svikter allerede i 7. ledd. Skirbekk brukte sannsynligvis Grueboka som kilde, Der står det: "Frå 1708 heter mannen på Vølsnes Ola Amundsen og kona hans var Berte Olsdatter, og det er all grunn til å tru at ho var dotter hans Ola Torkjelsen".

Når det i teksten står "det er all grunn til å tru", er ikke det nok til å høre ei klokke ringe? Det nevnte skiftet på Nor i Brandval viser klart at nevnte Berte Olsdatter var datter av Ole Olsen Nor og Anne Helgesdatter - og dermed faller både Sudrheimene og kongeslekta bort.

Når det gjelder den stamlinjen Anne Marie Markussen spør om, er jeg neppe den rette til å svare, men etter min mening hører også denne linjen til kategorien tvilsom. Jeg tenker i første rekke på nr. 9, Staffan Engebretsen Månestjerne som jeg bare har sett i slektsbøker uten så mye som et eneste årstall. Derfor har jeg heller ikke noe bevis for at han har eksistert. Heller ikke har jeg sett noen Gunhild Staffansdatter gm Jon Nilsen Skak d.y. men ett eller annet sted, muligens i ei bygdebok, har jeg sett en faksimile av et håndskrevet dokument og der sto det Gunil Stoffsdtr.

I S. Otto-Brenners "Nachkommen Gorms des Alten" sies det ingenting om at Ulfhild Brynjulfsdatter og Engelbrekt Staffansson (Månestjerne) hadde etterkommere, men Katarina Engelbrektsdatter til Borregaard gm Henrik Henriksen Friis til Holme, var antakelig en datter.

Da det er svært mange som har denne stamlinjen ville det være meget bra om flere ville komme med kommentar til spørsmål 116.

Med hilsen Herman Nettum

Spørsmål nr. 117

I Glemmen Bygdebok, side 470, står det at Berthe Hansdatter f. 1775 giftet seg i 1802 med Ole Torstensen Rud fra Ringerike, som da var tjenestedreng hos Nørbech. Han var født ca. 1770, og døde 1842 som arbeider på Nygaards grunn.

I 1807 er han i arbeid hos krigsråd Siewers. De hadde barna Hans, Hans, Ingeborg, Jesper og Karen.

I folketellingen for Glemmen for 1801 er Ole Tostensen angitt å være 32 år. I en telling fra 1807 er alderen angitt å være 36 år. Her er det også angitt at han har vært 6 år i sognet og at han er fra Ringerike. Kirkeboken for Glemmen for 1842 angir at Ole Torstensen døde 76 år gammel den 28. juni og ble begravet 3. juli 1842.

Hvem var den Ole Tostensen Ruud ("Ruue") som i 1802 giftet seg med min tip-tip oldemor i Glemmen ved Fredrikstad? Har noen støtt på ham i skifter e.l. på Ringerike?

Med hilsen Ragnar Homstvedt, Høiendal 5, 1600 Fredrikstad.

Spørsmål nr. 118

Jeg lurer på om noen av leserne vet noe om følgende personer:

1. En av mine aner på Toten var Peder Nilsen Igelsrud (ca. 1652-1731) fra Solberg. Hans foreldre var Nils Kjeldsen Solberg og Ingeborg Olsdatter Båkinn. Nils' slekt kan føres et par-tre ledd lenger bakover, mens Ingeborg er nevnt som datter av Ole Båkinn (død 1650) og Anne Eriksdatter. Vites noe mer om Ole og Annes opphav?

2. Henrik Jørgensen Tangen på Toten (også Løkji i Land (ca. 1662-1738) var gift med Helvig Michelsdatter (ca. 1660-1712). Vites noe om hennes opphav? - Henriks far var Jørgen Hansen "Bøgeschou" (Hattebøl) (vel først på Hekshus?) Kan dette bekreftes/avkreftes?), begr. 16/5-1702. I 1666 er det nevnt kun én Jørgen Hansen på Toten, nemlig en tjenstedreng på Fodstad og "Gev. rytter". Kan dette være samme person? Vites noe om Jørgens opphav? - Jørgen Hansen "Bøgeschou" var gift med Berte Henriksdatter. Hvor var hun fra?

3. Peder Gulbrandsen Sandager på Toten (ca. 1654-1711). Hvem var hans foreldre? Den eneste Peder Gulbrandsen, som passer sånn nogenlunde i alder i 1666, er under Haugen (7 1/2 år), som sønn av husmann under Haugen, Gulbrand Olsen (53 år). Kan disse to være identiske? Peders kone het Ragnhild Gulbrandsdatter. Vet noen hvor hun kan komme fra?

4. I siste nummer av tidsskriftet er nevnt at kona til Guttorm Askjum (død 1665), Åse Andersdatter, var fra Kobberstad

(datter av Anders Andersen Kobberstad, f. ca. 1602. Ut fra det som vites om fødselsårene til Guttorm og Åses barn, må vel Åse være en søster av Anders og ikke datteren?)

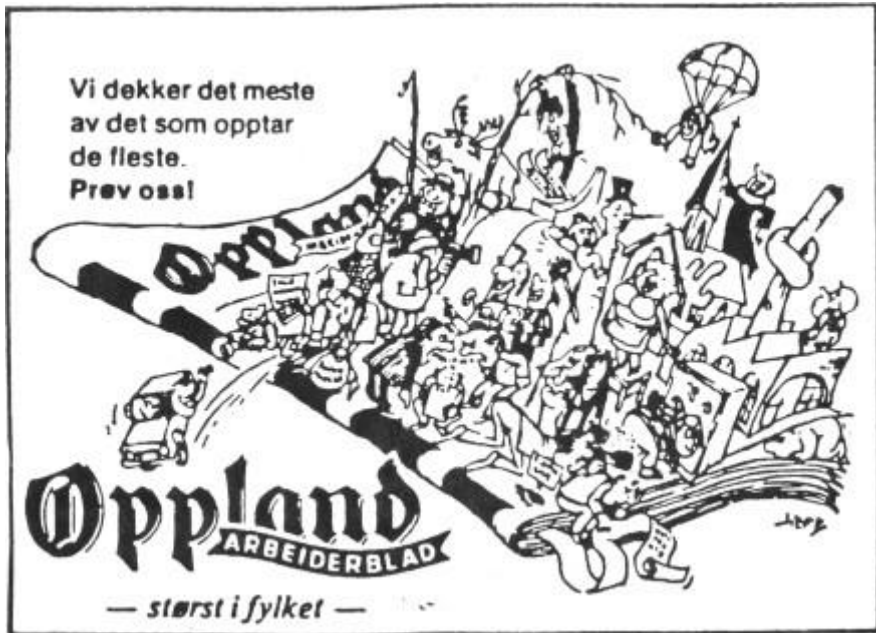
Med hilsen Jens Petter Nielsen, Solbergsgate 8b, Drammen.

Svar på nr. 118:

1. Ole Båkinn kan være den samme som Oluff Oudensen nevnt på Båkinn fra 1627, sønn til Ouden Båkinn nevnt fra 1616.

2. Bygdebokskriveren og granskeren Sigurd Røse fra Kolbu har antydnet at Jørgen Hansen Bøgeschou stammet fra Hedrum ved Larvik. Han nevner videre at Jørgen hadde ei skålvekt i seglet sitt. Han var på Hekshus før han kom til Hattebøl.

4. Det hadde sneket seg inn feil i et referat, så det er (trolig) riktig at Anders Andersen Kobberstad f. ca. 1602 og Åse Andersdr. Askjum var søsken. (AA).

Innflytting til Østre Toten 1826

1-4. Ektefolkene Peder Larsen 22 år, kone Margrethe Johannesdtr. 35 år og barn: Johannes 7 og Lena 1, alle inderster, kom fra Hurdalen. Mannen var "Mandskab på Fagernes i Feiring".

5-6. Gardbruker Paul Sørensen 55 år og kone Lisbet Halvorsdtr. 55, kom fra Nes på Hedmark.

7. Enkemann Ole Evensen Hovie-Eier 64 år, snekker, kom fra Nes, Hedmark.

8-10. Manden Ole Johnsen 36 år, tjener, og konen Berte Larsdtr. 30 år, tjener, og sønn Johan Olsen 10 år, alle kom fra Fåberg, bodde på Glemmestad.

11. Pige Kjerstie Eriksdtr. Fodnæs, 28 år, tjener, kom fra Nordre Aurdal.

12-14. Arne Johnsen, 33 år, kobberslager, kone Ingeborg Olsdtr. og datter Johanne, 3 år, kom fra Fåberg. Mannen var uttjent som soldat.

15. Pige Ingeborg Torgrimsdtr, 31 år, tjener, kom fra Nordre Aurdal (Ourdal).

16. Pige Kari Olsdtr. 24 år, tjener, kom fra Jevnaker.

17. Ungkar Peder Andersen, 22 år, maler, kom fra Nes, Hedmark, "forflyttet til Balke væstre som Mandskab".

18. Lars Gundersen Smebye, 17 år, legd på Smebye, kom fra Stange.

19. Ole Olsen Holjestuen, 15 år, husmannssønn, kom fra Hurdahls prestegjeld.

20. Pige Berte Johansdtr. 28 år, tjener på Frogtnestad, kom fra Fåberg.

21-23. Ektefolkene Hans Pedersen og Synnev Engebretsdtr. Soelberg, gardmannsfolk, og barna: Peder 5 år og Iver 2 år, kom fra Fron i Gudbrandsdalen.

1827

1. Kari Hansdtr. Tingelstad, 26 år, tjener, kom fra Gran på Hadeland.

2. Pige Anne Olsdtr. Schorgstad, 32 år, inderst i Hvemstuen, kom fra Vang i Valdres.

3. Berte Maria Johnsdtr. Brustuen, 35 år, tjenestepige, kom fra Hurdal, tjener på Sodstad hos Hans Xstiansen.

4. Siri Knudsdr. Prestegaards=Eie, 32 år, tjener på Alfstad, kom fra Slidre i Valdres.

5. Maritte Johansdr. Sodstad-Eier, 26 år, tjener på Alfstad, kom fra Slidre.

6. Berte Maria Hansdr., 36 år, tjener på Sukkestad, kom fra Hurdals prestegjeld, hun hadde hatt de naturlige kopper.

7. Halvor Amundsen Evang, 22 år med sin kone Anne Olsdr. samt et barn Antonette døpt 1. pinsedag 1827, tjenestefolk, kom fra Fåberg.

8. Ole Christiansen Byveien 15 år, gardmannssønn, fra Nes, Hedmark.

9. Syverinde Paulsdr. Røstøen, 14 år, gardmannsdatter, kom fra Vang på Hedmark.

10. Anne Gulliksdtr. Hveem, 15 år, tjener, fra Vang i Valdres.

11. Oline Christiansdr. Seierstad, 14 år, inderst, fra Vardal.

12. Ungkar John Andersen, tjener på Igelsrud, kom fra Slidre i Valdres.

13. Pige Ingeborg Knudsdr. Haug eier, 20 år, tjener, kom fra Lands prestegjeld.

14. Ungkar Gulbrand Nielsen Soelberg=Eier, 24 år, tjener, fra Søndre Aurdal.

15. Ungkar Ole Fredriksen Thonhovd, husbondskar l på Sukkestad, kom fra Land.

16. Ungkar Anders Andersen Buskebakke, 25 år, tjener på Sogstad, kom fra Slidre i Valdres.

17. Ole Andersen Nøklebye, ungar, 32 år, gardmannssønn, kom fra Vestre Toten. Ekteviet i Østre Toten.

1 8 2 8

1. Pige Siri Jensdr. Gjøing, 18 år, tjener, fra Hurdal.

2. Ungkar og musqueteer Ole Rasmussen Narum, 25 år, gardbrukersønn, kom fra Vestre Toten, ekteviet i Østre Toten.

3. Ungkar Jens Hansen Holie, 25 år, inderst, håndverker, kom fra Vestre Toten, ekteviet med Helene Overnengen.

4. Ungkar Amund Engebretsen Krog, 27 år, gardmannssønn, fra Fron i Gudbrandsdalen.

5. Jomfru Peterine Pettersen, 25 år, kaptein Pettersens datter, kom fra Land.

6. Pige Gubjør Hansdtr. Longseth, 19 år, tjener, fra Vardal.

7. Ole Nilsen Waarbnæs, 26 år, tjener, kom fra Vardal. Ekteviet i Østre Toten.

8. Pernille Andersdtr. Aanderud, 25 år, gardmannskone, fra Vardal, egteviet med Jens Evensen Blikseth.

9. Ektefolkene Johannes Haagensen 24 år og Maria Evensdtr. 23 år, Skindstadstuen og 1 barn, inderster, kom fra Aker sogn. Deres barn døpt i "Aggers" kirke, født 20. april 1827.

10. Pige Anne Knudsdtr. Aaberg, 32 år, tjener på Billerud, kom fra Nordre Aurdal, konfirmert 22. juli 1810.

11. Pige Anbjør Olsdtr. tjener på Balke, kom fra Vang i Valdres.

12. Ungkar Johannes Nielsen Waarbnæs, 22 1/4 år, kom fra Vardal. Ekteviet med pige Berte Maria Nielsdtr. Kolbjørnrud i Østre Toten.

13. Ungkar Johannes Olsen Glæserudbakken, gardmannsønn, 21 år, fra Vestre Toten, ekteviet med gardmannsdatter Anne Maria Schjøll.

14. Ungkar Ole Andreas Olsen Vilbergstuen, 25 år, tjener, fra Land.

15. Pige Kjerstine Ingvarsdtr. Gudemseie, 20 år, tjener, fra Nordre Aurdal.

16. Pige Elie Arnesdtr. Melgaards-Eie, 22 år, tjener, fra Gausdal.

17. Pige Berte Olsdtr. 25 år, tjener, fra Hurdalen.

1829

1. Ungkar Christian Andersen, 29 år, tjener, fra Christiania, født her i Østre Toten.

2. Ragnild Julsdtr., pige, 17 år, tjener på Bjørnstad, fra Nordre Aurdal.

3. Ungkar Even Halvorsen Alm, 24 år, gardmannsønn, Vestre Toten.

4. Ungkar Engebret Larsen Nordlieie 24 3/4 år, gardmannsønn, fra Hurdalen.

5. Pige Ingeborg Christophersdtr. Vottestad, 24 år, tjener på Brelie, kom fra Fåberg.

6. Ungkar Gulbrand Andersen Nordlie Eie, 29 år, tjener, husmannsønn, kom fra Hurdalen.

7. Agnete Jakobsdr. Helgerud. 24 år, gardmannssønn, fra Vardal, ekteviet med skoleholder N. Kjæsarud.

8. Enkemann Johannes Johannessen Thingvoldstuen, 50 år, husmann under Hermanrud, kom fra Land, ekteviet med Helene Hermanrudstuen.

9. Ungkar Niels Nielsen Høibakken, 24 år, gardbruker, kom fra Vestre Toten, ekteviet med Mari Nielsdr. Skramstad.

10. Ungkar Rasmus Christophersen, 29 år, snekkerlærling, kom fra Vardal, ekteviet med Agnete Olsdr. Dæhlie.

11. Ingeborg Paulsdr., pike, 15 år, tjener, kom fra Fåberg.

12. Ole Jakob Larsen, 16 år, tjener, kom fra Vardal, konfirmert i Totens Hovedkirke 4. Oktober 1829.

13. Kirste Gulliksdtr., 14 år, inderst, kom fra Vang i Valdres, konfirmert i Totens hovedkirke 4. okt. 1829.

Gammal bru på
Toten Museum.

Innholdsregister for 1986

Forfatternavnet er understreket. Romertallet står for hvilket hefte artikkelen står i, og tallet etterpå viser til den siden der artikkelen begynner. I registeret er forfatter og emne ordnet etter hverandre alfabetisk. Når det gjelder innholdsregister for tidligere årganger viser en til Tidsskriftet nr. 2 1986 s. 77-82. Alt i alt inneholdt tidsskriftet for 1986 356 sider, mot 292 i 1985. Det første stikkordet i registeret denne gangen må vi av plasshensyn ta på denne sida og det er:

Amerikanere spør og
får svar. IV,23.

Amundgård, Arne:
 -Frå Kvie til Sudreim. III. 58.
 -Gudderud på Toten. II. 45
 Arstad, søndre i Stange. IV. 28.
 Arveskifte. III. 60
Austlid, Einar:
 -Ætta på Hovin, Stor. Håve, Bolt-Glommen ætt. IV, 64.
Bielke, Bernt G:
 -Gården søndre Arstad, Stange. IV. 28.
Bjørnerud, Per:
 -Aner for Marte Tjøstelsdtr. Bredsvold, Stange (1648-1719). III. 58.
 -Mer omkring Marte Tjøstelsdatter Bredsvold. IV. 75.
 -Noen tilleggsopplysninger om Karen Olsdatter Raa's forfedre. III. 51.
 Bohem og bande. III. 39
 Bolt. IV. 64.
Bothner-By, Gunnar:
 -Ei slekt fra Kallerud, Toten. II. 40.
 Bredsvold, Marte Tjøstelsdtr III. 58 IV. 75.
Braastad, Per:
 -Slekten på Hage, gardsnr. 12 i Vardal. II. 38.
Dyhren, Fredrik:
 -Mer om Bjørn Gulbrandsen Halmrast. III. 75.
 Dynna. III. 19.
 Dystetraktene. II. 24.
 Dårstadbakken, Pernille Larsdtr. IV. 54.
 Ellingsen, Peder. III. 65.
Elsrud, Ingeborg:
 -Av Jämtle slekt. II. 15.
 Embetsmannsslekter. I. 18.
Enger, Asmund:
 -Jemtland-Skanckene i Norge. II. 18.
 Evenrud, Laila:
 -Nimb. III. 11.
Faith-Ell, Ake:
 -Stockman-etterkommere på Toten. IV. 46.
 Familiemerker. II. 10.
 Om Ferings historie III. II. 8
 Finni. I. 12.
 Folketellinga for 1801. II. 8.
 Fripass fra 1757. IV. 9
 Boka Garder og slekter i Vestre Slidre. III. 70.
 Glommen. IV. 64.
 Grønland, Tormod. I. 63.
 Gudderud. III. 45.
 Hage, Vardal. II. 38.
 Halmrast, Bjørn Gulbrand-sen. III. 75.
 Harald Klerk. III. 10
 Hauge, Hans Nielsen. IV. 66
Herberg, Bjørn:
 -Patre Ignoto. II. 31.
 -Slektinger etterlyses. IV. 20
 Hovin, Stor-Håve. IV. 64.
 Husmannskone. III. 80
 Høresbygda, Valdres. IV. 42.
 Innflytting til Toten. I. 77, II. 73.

Innholdsregister 1983-1985. II.77

Inskripsjon til ettertanke. IV.32.

Jahnsen, Jahn Børe:

-Ola og Helge Juven i Ulnes i Valdres. IV. 15. Josef. 16.

Juven, Ola og Helge. IV.15.

Jamte slekt. II. 15.

Jaaton, Jan Eilert:

-Slektsforbindelse over bygdegrensene IV. Kobberstad-Skjefstad-Tokstad i Veldre. IV.69.

Kallerud, Toten. II.40

Kane. III.76.

Kirkeboka, feil. I.76.

Knarud, Hadeland. II.20, II. 33, IV.33.

Kobberstad, Toten. IV.69

Kusse. II.33

Kvale, Torstein;

-Dansk blod til slekter i Valdres. IV.49.

-Mer om missalet fra Vardal. II.35.

Kvie, Valdres. III.58.

Litt om kyrkjebøkene i Valdres. III.63.

Lagsnytt. IV.6.

Lands Museum. II.53.

Latinske og norske namn på fest- og helgedagar. III. 39.

Medlemsmøter. II.6

Missalet, Vardal. II.35.

Nettum, Herman:

-Amerikansk slektsforskning. III.72.

-Anna Zeitlose Schenk su Schweinsberg. II.13.

-Et arveskifte med forviklinger. III.60.

-Herr Tjøstel på Gran og Rosensværdene. IV.55. Nimb. III.11.

Nordal, Kari:

-For nybegynnere (og andre). IV.12.

-Fragmenter fra en husmannskones liv. III.80.

-Presentasjon av et medlem i slekthistorielaget (Tor-mod Grønland). I.63.

-Skjøte på Finni 1775. I.12.

Næss, Hans M.:

-Aner for Peder Ellingsen. II. 65.

-Fortsettelse om slekter på og omkring Knarud. III. 33

-Noe om slekter på Knarud i Gran på Hadeland. II.20.

-Om slekter på Skarpen. II.51.

-Slekter fra Knarud og slekter for inngifte på Knarud. III.33.

Olstad, Jan H.:

-Litt løst og fast om arkivvesen og om Statsarkivet i Hamar. I.47.

Prestesæter, Pål:

-Garden Prestesæter og slekta der. I.32.

Prestesæter. I.32, II.11.

Raddum, Håkon;

-Kusseætta på Samsal. II.33.

Reinsvollsvveen, Reidar:

-Om Nils Olsen Sivesind.
II.29.

-Om noen personer fra
Dystetraktene i Kolbu.

II. 24.

-Om Pernille Larsdtr.
Dårstadbakken. IV.54.

Ringnes i Stange.IV.47.

Et rykte fra 1853. III.49

Raa, Karen Olsdatter.

III. 51.

Samsal. II.33.

Sandlie, Arne. M.:

-Feil i kirkeboka. I.76.

-På slektsforsker treff
i grenseland. III.94.

Sivesind, Nils Olsen.

III. 18.

Sjåheim, Arne:

-Frå Høresbygda i Valdres.

IV. 42.

Skancke. II.18.

Skarpen. II.51.

Skattum. III.19.

Skjefstad. IV.69.

Skramstad. IV. 47.

Slektsforskning, amerikansk.

III. 72.

Slektshistoriegruppe,

Ringerike. II.12.

Smeby. III.10.

Solbakken, Frank:

-Sveum (Snartums-Sveum).

II.27.

Spørsmål og svar. I.66,

II.59, III.84, IV.79.

Nokre stadnamn frå Valdres.

II.77.

Statsarkivet, Hamar.

I.47.

Stockman. IV.46.

Stubberud, Arvid:

-Om telebøndene i Torpa

I-II. III.6, IV.8.

Sudreim. III.58.

Sveum (Snartums-Sveum).

II. 27.

Telebønder, Torpa. III.6,

IV. 8.

Til Kristiania for å selge
pultost...III.53.

Tokstad, Veldre. IV.19.

Tomle. II.53.

Utflytting, Valdres. III.68.

Utvandring til Amerika
over Bergen frå Valdres.

IV. 61.

Vestoppland Slektshistorie-
lag, arkivsaker. II.9

Wangensteen. III.79.

Wien, Leif A.:

-Bohem og bande på

Østsinni i forrige århundre.

III. 39.

-En fremførelse i anledning
innvielsen av gjenoppført

bygning fra Tomle på

Lands Museum 21. juni

1975. II.53.

-Josef. I. 16.

-Trekke fra Hans Nielsen

Hauges besøk i Torpa.

IV. 66.

Ødegaard, Svein-Erik:

-Embetsmenn og embets-

mannslekter på Toten

ca. 1700-1850. I.18.

Årsberetning. I.6.

Årsmøte. I.10

Aas i Vestre Toten: III.25.

KJENN DIN BYGD

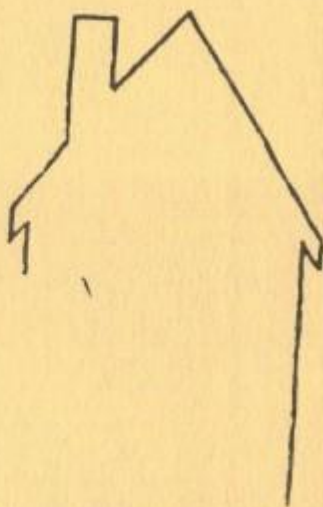
Lokalhistorisk litteratur i godt utvalg

TOTN - tidsskrift hf. 1 - 9	kr.	50,-
TOTN- årbok 1978 -84	à kr.	75,-
TOTN-årbok 1985	kr.	90,-
TOTN -register til hf. 1-6	kr.	10,-
Gamle totenkart (tre i konv.)	kr.	10,-
Totens Bygdebok bind 1 (to halvbind)	à kr.	180,-
Totens Bygdebok bind 2 - 3	à kr.	180,-
Totens Bygdebok bind 4	kr.	335,-
AKSEL NAPSTAD: Villtotning. Viser med noter	kr.	40,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen	kr.	30,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt	kr.	75,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882-1982	kr.	68,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke	kr.	30,-
TOTENDIALEKTA: Form-bruk-framtid?	kr.	30,-
TOTENMÅL og anna mål, 1 - 8	kr.	25,-
JOHN AAGE GJESTRUM: Gards- og slektshistorie	kr.	88,-
ØYEBLIKK SOM VAR. Gamle fotografier	kr.	98,-
TOTEN MUSEUM 1923 -1973	kr.	10,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 1	kr.	25,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 2	kr.	40,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 3	kr.	60,-
Gjøvik i tekst og bilder	kr.	130,-
JAC. RØKEN ØDEGAARD: Slagerboka	kr.	40,-
MJØSA-ÅRBOK 1982-83	kr.	78,-
MJØSA - ÅRBOK 1984 - 85 (Kommer)	kr.	88,-

TOTENS BOKHANDEL

Stein og Bjørn Østby
LENA —TLF. 60 594

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

GRAN
SPAREBANK
— selvsølgelig!

Det er en viktig forskjell:

DnC Personkonto-system tilpasser seg deg og dine behov.

Med DnC Personkonto-system får du fra 8,5 helt opp til 12% rente. Rentesatsen øker med innestående og beregnes ut fra summen av innskudd på alle dine konti, også Sparing med Skattefradrag. Slik at du får samme høye rente på alle dine konti.

Du betaler bare for det du selv bruker av bankens tjenester. Til gjengjeld får du maksimal

innskuddsrente. Stadig fler ser på dette som et fornuftig prinsipp. Mange ønsker også å utvide sin økonomiske handlefrihet gjennom kredittmuligheter.

Med DnC Personkonto-system får du tre: Lønnskotokreditt, Kjøpekreditt og Utjevningskreditt. Velg den eller de kredittformene som passer ditt behov.

DnC PERSONKONTO-SYSTEM

DnC
- gir bedre råd